

ARCHIWUM
PAŃSTWOWE
W
KRAKOWIE

3013
~~3015~~

STAWOZDANIE XIII.

DYREKCYI

PRYWATNEGO

GIMNAZYUM REALNEGO ŻEŃSKIEGO

IM. KRÓLOWEJ JADWIGI

W KRAKOWIE („PAŁAC SPISKI“)

ZA ROK SZKOLNY 1917/18.

Reskryptem Wys. c. k. Minist. Wyznań i Ośw. z dnia 23. stycznia 1906 r. L. 47.227 i z dnia 10. czerwca 1916 r. L. 16.338 oraz z d. 6. maja 1918 L. 12.153 upoważniono Zakład do wydawania świadectw szkolnych, mających znaczenie świadectw gimnazyów rządowych, tudzież do odbywania egzaminu dojrzałości.

NAKŁADEM DYREKCYI.

DRUKARNIA ZWIĄZKOWA W KRAKOWIE
pod zarządem Józefa Dziubanowskiego.

1918.

3015

SPRAWOZDANIE XIII.

DYREKCYI

PRYWATNEGO

GIMNAZYUM REALNEGO ŻEŃSKIEGO

IM. KRÓLOWEJ JADWIGI

W KRAKOWIE („PAŁAC SPISKI“)

ZA ROK SZKOLNY 1917/18.

Reskryptem Wys. c. k. Minist. Wyznań i Ośw. z dnia 23. stycznia 1906 r. L. 47.227 i z dnia 10. czerwca 1916 r. L. 16.338 oraz z d. 6. maja 1918 L. 12.153 upoważniono Zakład do wydawania świadectw szkolnych, mających znaczenie świadectw gimnazyów rządowych, tudzież do odbywania egzaminu dojrzałości.

NAKŁADEM DYREKCYI.

DRUKARNIA ZWIĄZKOWA W KRAKOWIE
pod zarządem Józefa Dziubanowskiego.

1918.

T R E Ś Ć:

CZĘŚĆ URZĘDOWA:

Str.

I. Skład grona nauczycielskiego w roku szkolnym 1917/18	3
II. Zmiany i ruch w gronie nauczycielskiem	6
III. Plan nauki	7
IV. Tematy wypracowań piśmiennych	20
V. Stan zbiorów naukowych	24
VI. Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych	28
VII. Fizyczny rozwój młodzieży	29
VIII., IX., Vacant	33
X. Nadobowiązkowa praca uczeń	33
XI. Zestawienie dochodów i rozchodów	35
XII. Statystyka uczeń	40
XIII. Kronika zakładu	43
XIV. Wynik egzaminu dojrzałości	51
XV. Wykaz książek szkolnych	52
XVI. Vacat	52
XVII. Imienny spis uczeń	53
XVIII. Ogłoszenie Dyrekcyi	57
XIX. Tabela statystyczna ilości godzin nauki tygodniowej	59

CZEŚĆ URZĘDOWA.

I.

Skład grona nauczycielskiego w roku szkolnym 1917/8

a) dla nauki obowiązkowej.

Dyrektor:

1. Gutwiński Roman, c. k. radca szkolny, prof. c. k. gimnazjum IV. (ul. Karmelicka 50), uczył historii naturalnej w kl. V., VI. i kaligrafii w kl. I. tygodniowo godzin 6.

Profesorowie i nauczyciele:

2. Bystrzycki Jan, prof. c. k. II. szkoły realnej, uczył języka polskiego w kl. V. i VI., tygodniowo godzin 6.
3. Cholewa Wojciech, prof. c. k. gimnazjum św. Anny, uczył języka łacińskiego w kl. VI. i greckiego w kl. VIII. tygodniowo godzin 11.
4. Drożdżikowski Eugeniusz, prof. c. k. gimn. w Podgórzu, uczył języka niemieckiego w kl. IV. i VIII. tygodniowo godzin 8.
5. Gątkiewicz Feliks, prof. c. k. gimn. V., gospodarz kl. III. uczył geografii i historii w kl. III. i IV. tygodniowo godzin 8.
6. Hordyński Ludwik, dr. fil., prof. c. k. II. szkoły realnej, uczył (od dnia 11/X) matematyki i fizyki w kl. VII., tygodniowo godzin 7.
7. Ippoldt Juliusz, c. k. radca szkolny, prof. Akademii handl. uczył języka niemieckiego w kl. III. V. i VII. tyg. godz. 12., a od dnia 13/IV. w kl. V. i VII. tyg. godz. 8.

8. Jachimczak Franciszek, prof. c. k. gimnazjum św. Jacka (filia), gospodarz kl. VII., uczył języka łacińskiego w kl. V. i języka greckiego w kl. VII, tygodniowo godzin 10.
9. Jakóbiec Jan, dr. fil., prof. c. k. gimn. św. Jacka, gospodarz kl. II., uczył języka niemieckiego w kl. II. i propedeutyki w kl. VII. i VIII., tygodniowo godzin 7.
10. Kannenberg Stanisław, prof. c. k. sem. naucz. żeńskiego, gospodarz kl. VI., uczył geografii i hist. w kl. I., V. i VI., tygodniowo godzin 12.
11. Kielski Bolesław, prof. I. szkoły realnej, uczył jęz. francuskiego w kl. IV., tyg. godz. 3.
12. Knapczykówna Jadwiga, dr. fil., nauczycielka z kwalifikacją do jęz. niemieckiego, oraz filologii klasycznej, gospodyni kl. I., uczyła języka niemieckiego w kl. I. (od d. 14/I) i (od d. 13/IV) w kl. III, tygodniowo godzin 9.
13. Koziółkowski Maryan, dr. fil., prof. c. k. sem. naucz. męskiego, uczył geografii i historii w kl. VII. i VIII., tygodniowo godzin 7.
14. Kurek Władysław, prof. c. k. gimn. św. Jacka, gospodarz kl. V., uczył języka łacińskiego w kl. VII. i greckiego w kl. V., tygodniowo godzin 10.
15. Leonhard Stanisław, prof. c. k. gimn. V., gospodarz kl. I., uczył języka łacińskiego w kl. III. i języka niemieckiego w kl. I. (do d. 13/I), tygodniowo godz. 11.
16. Ostrowski Jan, rzecz. naucz. gimn. św. Jacka, gospodarz kl. VIII., uczył języka łacińskiego w kl. II. i VIII. tygodniowo godzin 11.
17. Pawlica Jan, emeryt. c. k. prof. gimn., gospodarz kl. IV., uczył języka łacińskiego w kl. I. i IV., tygodniowo godz. 12.
18. Pęckowski Michał, ks. dr. teolog., rzecz. naucz. c. k. II. szkoły realnej, uczył religii w kl. V., VI., VII. i VIII., oraz miewał w sobotę egzortę dla uczenic, tyg. godz. 8.
19. Piasecki Józef, rzecz. naucz. c. k. gimnazjum IV., uczył języka polskiego w kl. VII. i VIII., tyg. godz. 7.
20. Piotrowska Zofia, ochmistrzyni Zakładu, zawiadowczyni biblioteki uczenic i biblioteki Pomocy koleżeńskiej.
21. Rydlowa Olga, nauczycielka z kwalifikacją do nauk przyrodniczych oraz matematyki i fizyki, uczyła matematyki i hi-

- storyi naturalnej w kl. II. i (od dnia 4/II.) w kl. I., tygodniowo godzin 10.
22. Spitzer Salomon, dyrektor szkoły wydziałowej męskiej 8-klasowej, połączonej z 4-klasową posp. im. Kazimierza W., uczył religii mojżeszowej w całym Zakładzie tygodniowo godzin 4.
 23. Staich Władysław, ks. katecheta szkoły 4-klasowej im. Kopernika w Podgórzu, uczył religii w kl. I., II., III. i IV. (do dnia 14/I.), tygodniowo godzin 8.
 24. Tretiakówna Karolina, nauczycielka z kwalifikacją do matematyki i fizyki, uczyła matematyki w kl. III. i V. tygodniowo godzin 6.
 25. Trzeciński Juliusz, rzecz. naucz. c. k. gimn. św. Jacka (filia), uczył języka polskiego w kl. II. i III., tygodniowo godzin 7.
 - 26. Wilk Antoni, dr. fil., prof. c. k. seminaryum naucz. męsk., uczył matematyki w kl. IV., fizyki w kl. IV. i VIII. tygodniowo godzin 9.
 27. Ziemnowicz Mieczysław, dr. fil., prof. c. k. gimn. IV., uczył języka niemieckiego w kl. VI. tygodniowo godzin 4.

Zastępcy nauczycieli:

28. Broda Teodor, egz. zast. naucz. w c. k. gimn. św. Jacka, uczył języka łacińskiego w kl. III. (od dnia 24/I) i języka greckiego w kl. VI., tygodniowo godzin 11.
29. Czerwenka Franciszek, egz. zast. naucz. w c. k. gimn. św. Anny, uczył rysunków w kl. II. i IV. tygodniowo godzin 5.
30. Janik Wincenty, egz. zast. naucz. w c. k. gimn. św. Anny, uczył matematyki w kl. VI. i VIII. i fizyki w kl. III. tygodniowo godzin 7.
31. Iwaniuk Jan, ks. dr. teologii, egz. zast. naucz. w c. k. seminar. żeńsk., uczył religii w kl. I., II., III. i IV., (od dnia 24/I 918), tygodniowo godzin 8.
32. Leja Franciszek, dr. fil., egz. zast. naucz. w c. k. gimn. V., uczył matematyki i fizyki w kl. VII. (do dnia 11/X), tygodniowo godzin 7.

33. Rudnicki Mikołaj, dr. fil., egz. zast. nauczyciela w c. k. nauczycielskiem seminaryum męskiem, docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczył języka polskiego w kl. I. i IV., tygodniowo godzin 6.
34. Simm Kazimierz, egz. zast. nauczyciela, asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczył matematyki i historii naturalnej w kl. I. (do dnia 31/I. 918), tygodniowo godzin 5.
35. Waśkowski Tadeusz, egz. zast. naucz. w c. k. I. szkole realnej, uczył rysunków w kl. I. i III, tygodniowo godzin 5.

b) dla nauki nadobowiązkowej:

36. Janikowska Antonina, nauczycielka z kwalifikacją dla szkoły wydziałowej, uczyła języka francuskiego w dwóch oddziałach tygodniowo godzin 4.

c) Praktykantki:

37. Niemcówna Stanisława, dr. fil., kandydatka stanu nauczycielskiego w toku egzaminu z historii i geogr. (przedm. gł.) oraz filologii klasycz. (przedm. pobocz.), uczyła historii i geografii w kl. II. tygodniowo godz. 4.

II.

Zmiany i ruch w gronie nauczycielskiem w ciągu roku szkolnego 1917/18.

Wystąpili z grona:

Chowaniec Franciszek, prof. c. k. gimn. św. Jacka; Kraupa Rudolf ks., katecheta XX. szk. żeń. wydz.; Leonhard Stanisław j. w.; Staich Władysław ks., j. w.; Leja Franciszek, j. w.; Simm Kazimierz, j. w.; Wierzbicka Wanda, dr. fil.

Wstąpili do grona:

Broda Teodor j. w.; Hordyński Ludwik j. w.; Iwaniuk Jan ks. j. w.; Kielski Bolesław j. w.

III.

Plan nauki szkolnej w roku 1917/18

a) w gimnazyum realnem.

(Plan oparty na rozp. c. k. Rady Szkolnej z dnia 21. kwietnia 1910, l. 17525 i 21. lipca 1913, l. 10086).

KLASA I.

Religia, (2 godz. tyg.). Katechizm z objaśnieniami liturgicznymi.
Język polski, (3 godz. tyg.). Gramatyka: Nauka o zdaniu pojedynczem ze składnią zgody. Elementarna nauka o zdaniu złożonem (z uwzględnieniem potrzeb nauki języka łacińskiego). Ogólne zasady pisowni. Ważniejsze znaki pisarskie. Powtarzanie i utrwalanie wiadomości gramatycznych, wymaganych przy egzaminie wstępnym (zwłaszcza przy poprawianiu zdań).

Lektura: Płynne, poprawne, wyraźne i rozumne czytanie wzorów poezyi i prozy według Wypisów. Objasnienie rzeczy przeczytanych, swobodne ich odtwarzanie, streszczanie i omawianie dla ćwiczenia się w ustnem używaniu języka.

Deklamacja: Należyte wygłaszanie z pamięci pięknych, lecz niezbyt długich utworów poetycznych, wyjątkowo także mniejszych prozaicznych.

Ćwiczenia w mówieniu: Obok rozbioru ustępów w szkole przerabianych i deklamacyi także powtarzanie powiastek za nauczycielem, jakoteż opowiadanie zdarzeń z własnego życia uczenic.

Wypracowania piśmienne: W półroczu 6 zadań szkolnych, 3 domowe. Rodzaje zadań: Opowiadania sprawozdawcze ze stopniowaniem trudności. Nadto w razie potrzeby ćwiczenia szkolne dla nabycia wprawy w opowiadaniu i stosowaniu prawideł pisowni.

Język łaciński, (6 godz. tyg.) Nauka o formach, t. j. pięć prawidłowych deklinacyi; przymiotniki, przysłówki i ich stopniowanie, najważniejsze zaimki, niezbędne liczebniki główne i porządkowe, cztery prawidłowe koniugacje, kilka ważniejszych przyimków i spójników.

Od drugiej połowy listopada co 14 dni jedno zadanie szkolne (compositio).

Język niemiecki, (5 godz. tygod.). Czytanie, uczenie się na pamięć słów, zwrotów i całych ustępów; zdawanie sprawy z ustępów, retrowersye, rozmówki. Znajomość odmian prawidłowych i zasad składni; ćwiczenia ortograficzne.

Co 10 dni zadanie szkolne.

Dzieje ojczyste, (2 godz. tygod.). Najważniejsze podania, osobistości i zdarzenia z historii polskiej.

Geografia, (2 godz. tygod.). Zasadnicze pojęcia geograficzne. Oryentowanie się w okolicy i na mapie. Globus. Formy lądu i wód i rozdział ich na ziemi. Położenie państw i miast. Próby rysowania najprostszych przedmiotów geograficznych.

Matematyka, (3 godz. tygod.). Arytmetyka: Cztery działania głównymi liczbami całkowitemi. Liczby rzymskie. Monety, miary i wagi krajowe. Liczby dziesiętne i ułamki dziesiętne. Geometria: Formy geometryczne proste (sześcián, kula). Pomiar i rysowanie przedmiotów z otoczenia. Poznanie własności najprostszych utworów przestrzennych (trójkąt, kwadrat, prostokąt, sześcián, słuł).

Zadania szkolne: w półroczu 3.

Nauka o przyrodzie, (2 godz. tygodn.). Świat zwierzęcy (ssaki i ptaki) i świat roślinny (rośliny nasienne) z uwzględnieniem biologicznych stosunków najprostszych.

Rysunki, (2 godz. tygod.). Linie mechaniczne (kołowa, owalna, ślimacznica, pętlica i t. d.), ornament geometryczny i ornament klasyczny na podstawie wzorów. Rysowanie z natury przedmiotów płaskich i malowanie ich jedną farbą. (Sylwety liści, piór, motyli). Komponowanie ornamentu geometrycznego i ćwiczenie w dobieraniu barw.

Kaligrafia, (1 godz. tygodn.). Pismo łacińskie, co trzy tygodnie niemieckie.

KLASA II.

Religia, (2 godz. tygod.) jak w klasie I.

Język polski, (4 godz. tygod.) Gramatyka: Systematyczna nauka o odmianie imienia z uwzględnieniem wiadomości z głoso-

wni i etymologii, niezbędnych do objaśnienia form fleksyjnych. Części mowy nieodmienne. Składnia rządu.

Lektura, deklamacja. Ćwiczenia w mówieniu i wypracowania piśmienne: jak w klasie I.

Rodzaje zadań: Opowiadania sprawozdawcze ze zmianą następstwa wydarzeń, przedstawionych we wzorze czytany lub opowiadany, albo zmianą okoliczności, we wzorze podanych. Wypełnianie szkiców opowiadań. Opowiadania wolne. Próby opisów. Nadto ćwiczenia szkolne jak w klasie I, zwłaszcza dla wprawy w nowych formach przedstawiania.

Język łaciński, (6 godz. tygodniowo). Uzupełnienie nauki o formach prawidłowych; najważniejsze nieprawidłowości deklinacji, rodzaju i konjugacji. Rozszerzenie prawideł składni przez pytanie zawisłe, acc. c. inf. i zwyklesze zjawiska ze składni imiesłowowej.

Co dni 14 zadanie szkolne (compositio) na $\frac{1}{2}$ godz. do 3 kwadransy.

Język niemiecki, (4 godz. tygodniowo). Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na zadane pytania; retrowersja, rozmówki, uczenie się na pamięć słów, zwrotów i całych ustępów. Powtórzenie odmiany regularnej, poznanie najważniejszych wyjątków.

Co dni 14 wypracowanie piśmienne, naprzemian szkolne i domowe.

Dzieje powszechne, (2 godz. tygodniowo). Najbardziej zajmujące podania i najwybitniejsze osobistości i zdarzenia z historii starożytnej, ze szczególnem uwzględnieniem Grecji i Rzymu.

Geografia, (2 godz. tygodniowo). Zasadnicze pojęcia geograficzne przeniesione na miejscowości pod inną szerokością geograficzną. Kulistość i wielkość ziemi. Pogłębienie nauki o globusie. Geografia Azji, Afryki i Europy południowej wraz z Brytanią. — Rysowanie prostych szkiców map.

Matematyka, (3 godz. tygodniowo). Arytmetyka: Miara (podzielnik) i wielokrotność, czynniki pierwsze. Cztery działania ułamkami: zamiana pospolitych na dziesiętne i naodwrot. Wielkości proporcjonalne w rachunku zapomocą wnioskowania. Ćwiczenia w rachowaniu mianowanymi liczbami dziesiętnymi. Najprostsze przykłady z rachunku procentu prostego.

Geometria: Symetria utworów bryłowych i płaskich. Poznanie elementów, wystarczających do określenia figury płaskiej zapomocą konstrukcyi. Pomiary w sali szkolnej, według możliwości i w polu. Trójkąty, czworoboki, ostrosłupy, walce i stożki. Kule (w zastosowaniu do potrzeb geografii). Zmienność utworów.

Nauka o przyrodzie, (2 godz. tyg.). Świat zwierzęcy (dopełnienie kręgowych, bezkręgowce) i sposób jego życia: podział świata zwierzęcego. — Świat roślinny (jawnokwiatowe i kilka skrytokwiatowych), sposób życia, podział.

Rysunki, (3 godz. tyg.) Rysunek przedmiotów martwych i prostych przedmiotów natury żywej pojedynczo lub w grupach. Ciąg dalszy ćwiczeń z zakresu rysunku płaskiego.

KLASA III.

Religia, (2 godz. tyg.). Liturgika a w półroczu 2. historia Starego Zakonu.

Język polski, (3 godz. tyg.). Gramatyka: Systematyczna nauka o odmianie czasownika z uwzględnieniem wiadomości z gramatyki i etymologii, niezbędnych do wyjaśnienia form fleksyjnych. Składnia czasownika.

Lektura: Jak w klasie I., połączona z dokładniejszem wnikaniem w związek i następstwo myśli (dysponowanie).

Dla kształcenia poczucia językowego zwracanie uwagi na piękniejsze zwroty i wyrażenia językowe, na homonimy, synonimy, wyrazy obce i przyswojone. Krótkie wiadomości o życiu cenniejszych pisarzy; przypomnienie ich dzieł (względnie wyjątków z ich dzieł) poznanych w klasach poprzednich.

Deklamacja: Jak w klasie I., lecz wybrane utwory mogą być dłuższe.

Ćwiczenia w mówieniu: Krótkie, przygotowane, czasem także nieprzygotowane opowiadania, streszczenia, sprawozdania z lektury lub zdarzeń z własnego życia.

Wypracowania piśmienne: W półr. szkolnych 4, domowe 2. Rodzaje zadań: Opisy różnego rodzaju, streszczenia, naśladowanie bajek, dyspozycje, wolne stylistyczne

opracowania lektury łacińskiej. Nadto ćwiczenia szkolne jak w kl. II.

Język łaciński, (6 godz. tygodn.). Gramatyka (3 godz.). Nauka o zdaniu: zdanie pojedyncze. Głównym przedmiotem nauki jest imię i przyimek. Lektura: Z Korn. Neposa czytano żywoty: Arystydesa, Cymona, Mityladesa, Temistoklesa, Epaminondasa, Pelopidesa i Agesilausa.

Wypracowania piśmienne: 6 zadań szkolnych (compositiones) w półroczu, (czas wypracowania: godzina cała).

Język niemiecki, (4 godz. tygodn.). Swobodniejsza reprodukcja czytanych ustępów z uwzględnieniem synonimów; uczenie się na pamięć. — Systematyczna gramatyka nauki o formach i składni rzędu.

Wypracowania piśm.: w półr. 4 szkolne, 3 domowe.

Historia, (2 godz. tygodn.). Opowiadania z historii monarchii austro-węgier. w związku z historią powszechną.

Geografia, (2 godz. tygodn.). Kraje Europy nieomówione w kl. II. (prócz mon. austro-węgierskiej). Geografia Ameryki i Australii ze szczególnem uwzględnieniem stosunków klimatycznych. Szkicowanie map.

Matematyka, (3 godz. tygodn.). Początki arytmetyki ogólnej; wyrażanie prawideł rachowania słowami i literami, najprostsze przekształcenia, ćwiczenia w podstawianiu. Liczby ujemne w zastosowaniu najprostszem.

Geometria: Związki między powierzchniami, objętość graniastopów prostych i odpowiednich walców. Pomiary i porównania na przedmiotach w izbie szkolnej, a podług możliwości i w polu. Twierdzenie Pytagorasa; ostrosłup, kula (powierzchnia i objętość).

Połączenie arytmetyki i geometrii: Graficzne przedstawienie czterech działań rachunkowych na odinkach, prostokątach i sześciannach. Wyciąganie pierwiastka kwadratowego i sześciennego w związku z obliczeniami z planimetrii i stereometrii. Działania skrócone. Pojmowanie funkcji: zmienność długości, powierzchni, objętości figur i utworów przestrzennych, zależnie od pierwszej, drugiej i trzeciej potęgi, drugiego i trzeciego pierwiastka elementów określających. Najprostsze równania.

Fizyka, (2 godziny tygodn.). Mechanika. Ciecze. Gazy. Akustyka. Optyka.

Rysunki, (3 godz. tygodn.). Rysowanie i malowanie akwarelą martwej natury (owoców, kwiatów, barwnych naczyń, motyli, owadów i t. d.). Rysowanie w perspektywie prostej i skośnej form graniastych i okrągłych. Kompozycje ornamentu geometrycznego.

KLASA IV.

Religia, (2 godz. tygodn.). Historia Zakonu Nowego.

Język polski, (3 godz. tygodn.). Gramatyka: Systematyczna nauka o zdaniu złożonym i okresie. O szyku wyrazów w zdaniu i zdań w okresie. Nauka o wierszu.

Lektura: a) szkolna: czytanie wzorów prozy i poezji według Wypisów ze szczególnem uwzględnieniem łatwiejszej epiki nowszej w mowie związanej i niewiązanej i łatwych rozprawek z rozmaitych dziedzin wiedzy. W drugim półroczu Pan Tadeusz; b) domowa: Ogniem i mieczem.

Pierwsze próby charakterystyki tych rodzajów prozy i poezji, które już uczniom są znane z większej liczby wzorów i których odrębny charakter wyraźnie się uwydatnia. Najważniejsze wiadomości ze stylistyki. — Kształcenie poczucia językowego jak w kl. III.

Deklamacja, Ćwiczenia w mówieniu, Wypracowania piśmienne: jak w klasie III.

Rodzaje zadań: streszczenia, sprawozdania, opisy obrazowe, rozprawki, charakterystyki w związku z nauką szkolną, opowiadania przykładów dla stwierdzenia prawd zawartych w przysłowiach, listy.

Język łaciński, (6 godzin tygodn.). Gramatyka: (3 godz.). Nauka o zdaniu: zdanie pojedyncze i złożone. Składnia czasownika i następstwo czasów. Spójniki, — Lektura (3 godz.). Cezara Com. d. b. gal. ks. I. (w wyjątkach) II, VI, (w wyjątkach), VII. (w wyjątkach).

Wypr. piśmienne: jak w kl. III.

Język francuski, (3 godz. tygodn.). Nauka czytania; memorowanie słówek, zwrotów i zdań; retrowersja i rozmówki.

Najważniejsze prawidła odmian regularnych (rodzajnika, rzeczownika, przymiotnika, zaimka). Słowa posiłkowe; główne zasady konjugacji regularnej; tworzenie najważniejszych czasów złożonych.

Wypracowanie piśmienne: co 10 dni dyktat lub wypr. szkolne.

Język niemiecki, (4 godz. tygodni.). Reprodukcyja jak w kl. III. Uczenie się na pamięć. Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o zdaniu i uzupełnienie składni rządu.

Wypracowania piśmienne: jak w kl. III.

Historja, (2 g. tygodni.). Historja starożytności, szczególnie historja Grecji i Rzymu do wojen punickich.

Geografja, (2 godz. tygodni.). Geografja monarchii austriacko-węgierskiej pod względem fizycznym i politycznym, z dokładniejszym uwzględnieniem płodów poszczególnych krajów, oraz zatrudnienia, handlu i kultury każdego narodu (bez osobnego traktowania statystyki).

Ćwiczenia w rysowaniu prostych szkiców map.

Matematyka, (3 godz. tygodni.). Arytmetyka ogólna: Wyjaśnienie prawideł działań, tudzież ich związku, ćwiczenie się w nich zapomocą przekształceń, a zwłaszcza przez rozwiązywanie równań i ich sprawdzanie przez podstawianie (liczbowych i algebraicznych) wyników w równania początkowe. Dla ćwiczenia w myśleniu funkcjami wskazanie zmienności wyników przy zmianie elementów rachunku. Miara, wielokrotność, ułamki; równania stopnia pierwszego o jednej lub kilku niewiadomych; stosunki; proporcje; czyste równania stopnia drugiego, o ile ich potrzeba w nauce planimetrii. Graficzne przedstawienie funkcji liniowej i jej zastosowanie przy rozwiązywaniu równań stopnia pierwszego. Planimetria: Powtórzenie i pogłębienie poprzedniego materiału z planimetrii wraz z wyjaśnieniem na charakterystycznych przykładach sposobu definiowania i dowodzenia metodą Euklidesa i grupowanie reszty materiału, o ile możliwości, w formie zadań. Rozwiązywanie zadań konstrukcyjnych według różnych metod (także zapomocą konstrukcji wyrażeń algebraicznych) z wykluczeniem wszystkich zadań, które się dają rozwiązać tylko przy

pomocy szczególnych forteli. Zadania rachunkowe w naturalnym związku z resztą materiału nauki.

Wypracowania piśmienne: 3 szkolne w półroczu.

Fizyka, (3 godz. tygodniowo). W półr. I. fizyka, w półr. II. chemia i mineralogia. Ciepło. Magnetyzm. Elektryczność. Zebranie i powtórzenie nauki o zjawiskach niebieskich.

Chemia: Skład powietrza. Pierwiastki, mieszaniny, związki. Synteza, analiza, podstawienie, redukcja... Elektroliza. Zasady, kwasy, sole; kilka pierwiastków i najważniejszych związków. Istotne znamiona ciał organicznych.

W ciągłej łączności z nauką chemii opis najważniejszych minerałów i skał, oparty na obserwacji, na końcu krótkie zebranie materiału mineralogii.

Rysunki, (2 godz. tygodniowo). Rysowanie i malowanie natury żywej i martwej. Zdobienie płaszczyzn — stylizowanie. Rysowanie ornamentów gipsowych z uwzględnieniem historii stylów.

KLASA V. *)

Religia, (2 godz. tygodniowo). Nauka wiary ogólna.

Język polski, (3 godz. tygodniowo). Gramatyka: Powtórzenie i uzupełnienie głósowni i etymologii z uwzględnieniem historycznego rozwoju języka. Uzupełnienie nauki o wierszu.

Lektura: a) szkolna: Czytanie wzorów poezji i prozy według Wypisów ze szczególnem uwzględnieniem łatwych rozprawek z rozmaitych gałęzi wiedzy, jak w klasie IV. i łatwiejszych utworów poezji lirycznej (ludowej i artystycznej). W półroczu II. jedna komedia Fredry i jeden dramat Szekspira; b) domowa: Potop, Pan Wołodyjowski (w półr. I.); jeden dramat polski (w półr. II).

Poetyka i stylistyka w dalszym ciągu jak w kl. IV.

Kształcenie poczucia językowego jak w kl. III i IV.

Deklamacja: Jak w klasie III. z uwzględnieniem dyalogów.

Ćwiczenia w mówieniu: jak w klasie III.

*) Plan nauki tej klasy obowiązywać będzie dopiero w roku szkolnym 1918/19.

Wypracowania piśmienne: W półr. 3 szkolne: 2 domowe. Rodzaj zadań: jak w klasie IV. Prócz tego, zwięźle streszczanie dłuższych ustępów lub rozpraw, szkice historyczne i geograficzne, podawanie toku myśli, zawartych w utworach trudniejszych, opisy i obrazy sytuacji, zjawisk, okolic i t. p., porównania przedmiotów, osób, zdarzeń, dzieł sztuki i t. p.; przekłady z języków starożytnych

Język łaciński, (6 godz. tyg.). Lektura (5 godz.). W półroczu I. wybór z Owidyusza. Najważniejsze zasady z zakresu prozody. W 1 godz. tygodniowo ciąg dalszy lektury prozajcznej z kl. IV., w półr. II. lektura Liwiusza.

Nauka gramatyki i stylistyki (1 godz. tygodn.). Piśmienne i ustne ćwiczenia, uwagi i pouczenia stylistyczne.

W każdym półroczu po 5 zadań szkolnych (compositiones) ostatnie — to tłumaczenie z jęz. łac. na polski.

Język niemiecki, Gramatyka: Uzupełnianie i pogłębienie wiadomości gramatycznych, przeważnie przy poprawianiu wypracowań piśmiennych.

Lektura: Proza opowiadająca i naukowa, poe-ya epicka (ballady) i liryka.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli na podstawie lektury w każdej godzinie; nadto ćwiczenia na podstawie poglądu (obrazy, przyroda) i zdarzeń z życia codziennego.

Wypracowania piśmienne: Co 3 tygodnie zadanie domowe lub szkolne naprzemian. (Reprodukcyje, streszczanie, opowiadania i opisy, tłumaczenie z języka polskiego na niemiecki).

Język francuski, (3 godz. tygodn.). Zdawanie sprawy z czytanych ustępów, dłuższe rozmówki; memorowanie słówek, zwrotów i całych ustępów. Powtórzenie i uzupełnienie odmian regularnych (przymiotnika, liczebnika, zaimka); nauka o przysłówku i przymyku; najzwyczajniejsze czasowniki nieregularne

Co miesiąc 2 zadania.

Historja powszechna, (3 g. tyg.). Dokończenie historyi Rzymu. Historya wieków średnich.

Geografia, (1 godz. tyg. w półr. 2). Powtórzenie i pogłębienie

geografii Europy południowej i Francji. Rzut oka na Azyę i Afrykę.

Matematyka, (3 godz. tyg.). Dalszy ciąg rozwiązywania równań stopnia I, z rozmaitych dziedzin. Potęgi i pierwiastki. Stereometria: Rzuty ukośne najpospolitszych brył, rzut poziomy i pionowy zwyczajnych utworów przestrzennych z poglądu. Pojęcia i prawa położenia prostych i płaszczyzn; obliczenie powierzchni i objętości graniastosłupów (walców), ostrosłupów (stożków) kuli. oraz płaszczyzn i brył powstałych z ich przecięcia.

Geometria wykreślna, (2 godz. tyg.) Rysowanie z poglądu rzutu poziomego i pionowego prostych brył względem płaszczyzn rzutowych; ustalenie geometryczne pojęć rzutu poziomego i pionowego punktu, linii i t. d. Główne twierdzenia, tyżące się rzutów punktu. Wykreślanie brył graniastych w położeniach otrzymanych wskutek obrotu. Rysowanie tych brył w rzucie bocznym i ukośnym.

Konstrukcyja punktów przebiecia płaszczyzn prostemi, krawędzi, przecięcia płaszczyzn i figur, powstałych przez przecięcie brył graniastych płaszczyznami. Konstrukcyja cieniów brył graniastych przy oświeteniu równoległym.

Rozwiązywanie najważniejszych zagadnień zasadniczych w związku z przedstawieniem brył. Rysowanie siatek.

Nauka o przyrodzie. W półr. I. Nauka o minerałach i najpospolitszych skałach; w półr. II. Botanika z zarysem anatomii i fizyologii roślin.

b) w gimnazyum klasycznym.

Wszystkich przedmiotów obowiązkowych uczono według planu, obowiązującego obecnie w gimnazyach galicyjskich, wprowadzonego przez c. k. Radę szkolną krajową rozporządzeniem z dnia 2. sierpnia 1909. L. 44242/IV., a dla języka polskiego rozporządzeniem z dnia 21. lipca 1913. L. 10086/IV.

Plan ten, wydany w osobnej odbitce p. t.:

Plan nauki dla gimnazyów galicyjskich,

nabyć można za pośrednictwem księgarni w Ekonomacie c. k. Namiestnictwa.

Wykaz lektury.

W języku polskim:

W klasie V. Obowiązkowo: W całości czytano „Pana Tadeusza“, „Jana Bieleckiego“, „Makbeta“ Szekspira i „Zemstę“ Fredry, Trylogię H. Sienkiewicza.

Nadobowiązkowo: Fredro: Damy i huzary, Pan Geldhab, Śluby panieńskie; Korzeniowski: Mnich, Karpaccy górale, Kollokacya i Spekulant; Kraszewski: Stara baśń, Lubonie, Bracia Zmartwychwstańcy; Malczewski: Marya; Molier: Skąpiec, Mizantrop; Prus: Placówka; Sienkiewicz: Janioł, Stary sługa, Hania, Janko muzykant, Organista z Ponikły, Bartek zwycięzca, Za chlebem, Z pamiętników poznańskiego nauczyciela; Szekspir: Juliusz Cezar, Koryolan, Król Lir, Otello, Sen nocy letniej, Romeo i Julia.

W klasie VI. obowiązkowo: Feliński: Barbara Radziwiłłówna; Kochanowski — Odprawa posłów greckich, Treny; Pasek — Pamiętniki; Zabłocki — Sarmatyzm, Fircyk w zalotach, Zabobonnik; Krasicki — Doświadczyński I. ks.; Kraszewski — Powrót do gniazda; Rzewuski — Listopad; Niemcewicz — Powrót posła; Molier — Skąpiec, Sawantki, Chory z urojenia, Świętoszek; Tasso — Jerozolima wyzwolona.

Nadobowiązkowo: Ariost — Orland szalony; Bogusławski — Krakowiacy i górale; Górnicki — Dworzanin; Książnin — Cyganie.

W klasie VII. obowiązkowo: Feliński — Barbara Radziwiłłówna; Mickiewicz — Ballady i romanse, Dziady, Sonety krymskie, Konrad Wallenrod, Wiersze różne, Księgi pielgrzymstwa, Pan Tadeusz; Malczewski — Marya; Słowacki — Godzina myśli, Kordyan, Balladyna.

W klasie VIII. obowiązkowo: Słowacki — Anelli, Lilla Weneda, Balladyna, Sen srebrny Salomei, Książę niezłomny, Książd Marek, I-szy rapsod „Króla Ducha“, „Podróż na wschód“, Beniowski, Grób Agamemnona; Krasiński — Nieboska komedia, Iridyon, Przedświt, Psalm przyszłości, Resurrecturis; W. Pol — Pieśń o ziemi naszej, Pieśń o domu naszym, Mohort; Ujejski — Skargi Jeremiego; Korzeniowski: Mnich, Karpaccy górale, Kollokacya, Spekulant; Kraszewski — Stara baśń, Po-

wrót do gniazda; Wyspiański — Warszawianka, Wesele; Fredro — Śluby panieńskie; Syrokomla — Urodzony Jan Dębóróg; Lenartowicz — Zachwycenie; Orzeszkowa — Nad Niemnem; Prus — Placówka; Byron — Giaur, Korsarz, Więzień Chillonu; Calderon — Książę niezłomny.

W języku niemieckim.

W klasie IV. Nadobowiązkowo: *Duckerówna*: Gotentreue v. Felix Dahn, Mignon v. Göthe; *Hofówna*: Klein Roland v. Uhland; *Landauówna*: Bürgschaft v. Schiller; *Pompianka*: Hochzeitslied v. Goethe; *Ringlówna*: Bürgschaft v. Schiller; *Sulimówna*: So einer war auch Er v. Arno Holz, Die drei Schneider v. Herlosssohn; *Strassmann*: Frau Hütt v. Ebert; *Unterweiser*: Schelm von Bergen v. Heine, Gut' Nacht v. Heine.

W klasie V. Nadobowiązkowo: 14 uczeń odpowiadało z 51 opowiadań, nowelek i 2 dramatów (H. v. Kleist, Ilse Frapan, Seidel, Baumbach, Chamisso, Fouqué, Möricke, Wilbrandt, R. v. Leander, Grillparzer, Dickens, Körner, Hauff, Goethe, Schwab, E. T. A. Hoffmann).

W klasie VI. Obowiązkowo: Lessing: Minna von Barnhelm; Goethe: Hermann und Dorothea. Prócz tego uczennice zgłaszały lekturę domową.

W klasie VII. Obowiązkowo: Schiller: Die Jungfrau von Orleans, Wallenstein.

Nadobowiązkowo: *Brichtówna*: Grillparzer: Ahnfrau; *Eichhornówna*: Kleist: Käthchen von Heilbronn, Die Hermannsschlacht, Grillparzer: Die Ahnfrau, Des Meeres u. der Liebe Wellen, Das goldene Vlies, König Ottokars Glück u. Ende, Der Traum ein Leben; *Fuksiewiczówna*: Schiller: Maria Stuart, Don Carlos; *Hanicka*: Schiller: Kabale u. Liebe, Maria Stuart, Die Braut v. Messina, Fiesko; *Koźmińska*: Schiller: Maria Stuart, Fiesko, *Lewinówna*: Schiller: Kabale u. Liebe, Wilhelm Tell, Grillparzer: Das goldene Vlies, Des Meeres und der Liebe Wellen, König Ottokars Glück u. Ende, Der Traum ein Leben; *Lichoniewiczówna*: Schiller: Maria Stuart, Die Braut von Messina; *Męcińska*: Schiller: Maria Stuart, Die Räuber; *Peitzerówna*: Schiller: Braut von Messina, Don Carlos, Wil-

helm Tell; Lessing: Nathan der Weise, Emilia Galotti, Grillparzer: Anfrau, König Ottokars Glück und Ende; *Przeworska*: Schiller: Don Carlos, Kabale und Liebe; Goethe: Torquato Tasso; Grillparzer: König Ottokars Glück und Ende; *Regiećówna*; Schiller: Wilhelm Tell, Maria Stuart, Braut von Messina, Kabale und Liebe, Fiesko.

W klasie VIII. obowiązkowo: Goethe: Faust I., Werther.

Nadobowiązkowo: *Kwiatkowska*: Schiller: Braut von Messina; *Lichoniewiczówna*: Fouqué: Undine; *Meszyńska*: Schiller: Braut von Messina; *Reiterówna*: Hauff: Das Bild des Kaisers, Frey: Alpenwald, Tieck: Der Gelehrte, Schiller: Braut von Messina, Maria Stuart.

Lektura łacińska.

W klasie III.: Kornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Aristides, Cimon, Epaminondas, Pelopidas, Alcibiades.

Lektura prywatna: Conon, Phocion i Hamilcar.

W klasie IV.: Cezar: *Bellum Gallicum* (ks. I. 1—20, II. 16—28, IV. 16—19, VII 36—56.

W klasie V. Owidyusz (wyd. Sinki): z *Metamorfoz* ust. 1, 2, 4, 5, 14, 18, 20; z *Fast.* ust. 5, 6; z *Trist.* ust. 8. Liwiusz (wyd. Majchrowicza) ks. XXI.

W klasie VI.: C. Sallustius Crispus: *De bello Catilinae*; M. T. Cicero: *In Catilinam I.*; P. Vergilius Maro: *I. Eclog.*; *Aeneis II.*, oraz wyjątki z innych ksiąg.

W klasie VII. Cicero: *De imperio Cn. Pompei*, *Pro Archia poëta*, *De officiis* ks. I. (wyjątki); Vergilius: *Aeneis IV.* i *VI.* (wyjątki).

W klasie VIII.: Horatius-Carmina I. 1, 3, 6, 8, 10, 14, 21, 22, 25, 31, 34, 35, 37; II. 2, 3, 6, 7, 13, 14, 17, 18; III. 1—3, 5, 8, 18, 19, 21, 29, 30; IV. 2, 3, 4, 7, 9; *Epodon* 2, 4, 7, 9; *Satirarum* I. 1, 6, 9, II. 6; *Epistolae* I. 1, 2, Tacitus-*Annales* I. 1—30; II. 41—43, 53—55, 69—84; III. 1—7; *Historiae* I. 1—16.

Lektura grecka.

W klasie V. Ksenofont: *Anabasis* ustęp 1, 2, 4—8, 13; *Cyrop.* ust. 1, 2; Homer: *Iliada* ks. I., III., w wyjątkach.

W kl. VI. Homer-Iliada ks. II, III., VI., VII., XVI.; Herodot ks. I. 1—5, VII.

W klasie VII.: Homer-Odysea ks. I. 1—89, V., VI., IX. w wyd. X., XVI. i XVIII.; Demostenes: Olynt. III.; Plato: Apologia 1—10.

W klasie VIII.: Plato: Kryton, Koniec Fedona; Sofokles: Filoktet, Elektra; Homera: Odyss. XXIV.

Lektura z propedeutyki filozofii.

W klasie VII. prywatnie: *Eichhornówna*: Jerusalem, Wstęp do filozofii, Plato, Phedrus; *Hanicka*: Jerusalem, Wstęp do filozofii; *Lichoniewiczówna*: Jerusalem, Wstęp; *Peitzerówna*: Jerusalem, Wstęp, Plato, Phedon; *Regiecówna*: Jerusalem, Wstęp.

W klasie VIII. prywatnie: *Kwiatkowska*: Le Bon: Psychologia tłumu, Sully: Dusza dziecka; *Meszyńska*: Sully: Dusza dziecka; *Pollówna*: Le Bon: Psychologia tłumu; *Reiterówna*: Le Bon: Psychologia tłumu.

IV.

Tematy wypracowań piśmiennych w r. szk. 1917/18.

A) W języku polskim:

KLASA V.

1. Z przeżyć wakacyjnych (dom.).
2. Moja lektura domowa ostatniej doby (szk.).
3. Kwiaty i nadzieje (dom.).
4. Miłość ojczyzny, a prywatna na radzie szlachty dobrzyńskiej (szk.).
5. Życie rycerskie na kresach w dawnej Polsce (dom.).
6. Miłość zwycięża (n. p. X. ks. P. Tadeusza) (szk.).
7. Z brzaskiem wiosny (wrażenia z wycieczki poza miasto) (dom.).
8. Pan Tadeusz jako obraz życia polskiego (szk.).
9. Rozwój akcji tragicznej w Makbecie (dom.).

J. Bystrzycki.

KLASA VI.

1. Krajobraz jesienny (dom.).
2. Z jakich pierwiastków wyrosła lit. pol. XVI. w. (szk.).

3. Pieniądz jest dobrym sługą, ale złym panem (dom.).
4. Rozwój uczucia poety w Trenach (szk.).
5. Jakie korzyści i przyjemności płyną z obcowania z przyrodą? (dom.).
6. Pasek typem rycerza polskiego w XVII. w. (szk.).
7. Francuzczyzna w Polsce (n. p. I. ks. P. Tadeusza i Listopada Rzewuskiego (dom.).
8. Stanowisko Krasickiego w lit. pols. (szk.).
- 9) Obraz społeczeństwa pols. doby Sejmu 4-letniego (n. p. kom. Niemcewicz „Powrót posła“ (dom.).

J. Bystrzycki.

KLASA VII.

1. Moje wrażenia z lektury (dom.).
2. Upadek Polski we współczesnem piśmiennictwie (szk.).
3. Pierwiastek ludowy w balladach i romansach Mickiewicza (szk.).
4. Która postać w dziejach naszego narodu najbardziej mi się podoba i dlaczego? (dom.).
5. Znaczenie cierpienia w życiu ludzkim (dom.).
6. Oda i Farys (szk.).
7. Jak pojmuje Mickiewicz w Pieśni Wajdeloty rolę poezji narodowej? (dom.).
8. „Marya“ Malczewskiego, jako utwór romantyczny (szk.).
9. Ideały naczelne poezji Mickiewicza (dom.).

J. Piasecki.

KLASA VIII.

1. *a)* Patryotyzm a kosmopolityzm,
b) Czego mnie nauczyła wielka wojna (dom.).
2. Treny a Ojciec zadźwiniętych (szk.).
3. *a)* Mesyanizm a towianizm,
b) Słowacki jako liryk (szk.).
4. *a)* Postacie silne a bierne w utworach Słowackiego,
b) Stosunek Słowackiego do przyrody (dom.).
5. *a)* Idea przewodnia „Nieboskiej komedyi“,
b) Charakterystyka porównawcza lirydyona i hr. Henryka (szk.).
6. Dzieje naszego narodu, a jego piśmiennictwo (dom.).

7. Przyszłość Polski według Mickiewicza, Słowackiego i Krasińskiego (szk.).
8. „Wallenrod“, „Anhelli“, „Irydyon“ — porównać pod względem idei przewodniej (dom.).

J. Piasecki.

• B) W języku niemieckim:

KLASA V.

1. Streit bringt Leid (ausgeführt an Gellerts Fabel „Der Prozess“. (szk.).
2. Das Klagende Lied (Kurzer Inhalt des Märchens) (dom.).
3. Vergleich zwischen einem neuzeitlichen und einem römischen Begräbnis (dom.).
4. Wie reiste man vor hundert Jahren? (szk.).
5. Wie bewährt Möros seine Freundschaftstreue? (szk.).
6. Zeit und Ewigkeit. (Gedankengang in Müllers Gedicht: Der Mönch von Heisterbach) (szk.).
7. Warum erscheint uns das Leben Robinsons auf seiner einsamen Insel als ein Unglück?

J. Ippoldt.

KLASA VI.

1. Rolands erste Heldentat nach Uhlands Ballade.
2. Der Zug der Vertriebenen nach dem I. Gesange „Hermann und Dorotheas“.
3. Der Einfluss des Krieges auf unsere Ernährung (dom.).
4. Die Aussicht aus meinem Fenster.
5. Das kleine deutsche Städtchen zu Ende des XVIII. Jhs, nach Goethes Hermann und Dorothea.
6. Das Leben Hermanns nach Goethes Epos.
7. Das Abenteuer des Nachtwächters v. Eschenreut.
8. Wie entsteht die Volksepopee (auf Grund Schullektüre).
9. Das Abenteuer des Nachtwächters v. Eschenreut.

Dr. M. Ziemnowicz.

KLASA VII.

1. Kriemhilde als Rächerin (szk.).
2. Die geschichtliche Rolle des Rittersstandes (dom.).

3. Isabeau u. Johanna als Friedensstifterinnen (Jungfrau v. Orleans) (dom.).
4. Welchen Einfluss hat das Zeitschriftenwesen auf das geistige Leben der Gegenwart (dom.).
5. Was ist Bildung? (dom.).
6. Der Gegensatz zwischen Wallenstein und dem Kaiser (ausgeführt an der Audienzszene im II. Akt der Piccolomini).

J. Ippoldt.

KLASA VIII.

1. Wie malt Homer? (nach dem Lessingschen Laokoon) (szk.).
2. Schillers Spaziergang: Ein Bild von dem Entwicklungs gange der Menschheit (dom.).
3. Gretchens Gewissensangst (nach der Domszene).
4. Warum nennt man das Lied von der Glocke die Perle der Schillerschen Lyrik?
5. Grillparzer in Wien (szk.).
6. Die Schifffahrt und der Fortschritt der Kultur (dom.).
7. Wodurch hat Aristoteles einen nachhaltigen Einfluss auf das Geistesleben Europas ausgeübt? (szk.).
8. Wie spiegelt sich die Sturm- und Drangperiode im Werther? (dom.).

Eug. Drożdżikowski.

C) Przy egzaminie dojrzałości.

1. Z języka polskiego do wyboru:
 - a) Mickiewicz, jako wychowawca narodu.
 - b) Historia i znaczenie dziejowe unii Polski z Litwą i Rosją.
 - c) Jakie są główne zalety i wady naszego charakteru narodowego?
 2. Z języka łacińskiego:

Przełożyć na język polski: Taciti Annalium XV. 39—40.
 3. Z języka greckiego:

Przełożyć na język polski: Sofokles: Ajas, 485 i nast.
-

V.

Stan zbiorów naukowych.

1. Biblioteka polska.

Biblioteka polska dla uczenic liczy dzieł 1292 w 1879 tomach.

W r. b. przybyło 25 dzieł w 26 tomach. Zakupiono 23 dzieł z datków na środki naukowe, złożonych przy wpisach przez uczenice, 2 otrzymano w darze.

a) dla klas I—IV. 6 dzieł, a mianowicie: Dygasiński: Wielkie łowy; Sienkiewicz: Ogniem i mieczem, Pan Wołodjowski; Umiński: Czarodziejski okręt; Weigall: Światło w mroku; Żypowski: Ostatni sen naczelnika (dar *autora*).

b) dla klas V—VIII. 19 dzieł, a mianowicie: Bon: Psychologia tłumy; Fabre: Dziwy instynktu u pajaków i owadów, Z życia owadów; Gustawicz i Wyrobek: Księga wynalazków, przygód i podróży; Jerusalem: Wstęp do filozofii; Kaden-Bandrowski: Spotkanie; Krzyżanowski: Satysfakcja honorowa; Payot: Kształcenie woli; Petrażycka-Tomiczka: Szkice skandynawskie; Plater: Wina Kadory; Polski 1918; Prus: Dziwni ludzie, Od upadku do odrodzenia; Reymont: Rok 1794 Insurekcja; Rodziewiczówna: Czarny chleb, Z głuszy; Rzepecki: Pamiętna noc listopadowa (dar prof. *St. Kannenberga*); Sieroszewski: Ocean (dla kl. VIII); Wasylewski: U księżnej pani.

2. Biblioteka francuska

dla uczenic liczy 66 dzieł w 67 tomach.

3. Biblioteka niemiecka

dla uczenic liczy 164 dzieł w 191 tomach.

Udział uczenie i ruch książek w bibliotece w r. 1917/18.

Klasa :	Liczba uczenie wypożyczających			Liczba wyp. książek		
	książki : a) polskie, b) franc. c) niem.			a) polskich, b) franc. c) niem.		
I.	35	—	8	703	—	15
II.	46	—	40	631	—	98
III.	35	6	6	610	6	17
IV.	21	1	7	217	1	34
V.	22	3	12	266	3	41
VI.	15	—	—	265	—	—
VII.	13	2	—	158	10	—
VIII.	19	—	4	400	—	11
Razem	197	12	77	3150	20	212

4. Biblioteka podręczna dla nauczycieli

zawiera wydania klasyków łacińskich i greckich, dzieła z zakresu metodyki, oraz podręczniki szkolne w liczbie 178 dzieł, tomów 194; w b. r. szk. zakupiono 4 tomy.

5. Przybory do ilustrowania klasyków starożytnych.

Zbiór składa się z 9 nrów, obejmujących 32 sztuk.

6. Przybory do nauki geografii i historii.

Zbiór obejmuje 2 globusy, 38 map ściennych i 1 plastyczną.

7. Gabinet nauk przyrodniczych.

A. Zoologia.

Dział ten zawiera:

Szkieletów	4; razem	4
Czaszek	4; "	4
Ssaków wypchanych	7; w formal. 1; "	8
Ptaków	" 11; " 0; "	11
Gadów	" 0; " 6; "	6
Płazów	" 0; " 3; "	3
Ryb	" 3; " 5; "	8
Jaj rybich suchych	3; " 0; "	3

Owadów (biolog. zest.) suchych 4; w spiryt.	6; razem 10
Owadów suchych wszystkich rzędów gablotek ściennych	4; " 4
Jaj owadzi suchych 1; w formal.	0; " 1
Wijów " 0; "	3; " 3
Pajęczaków " 0; "	2; " 2
Skorupiaków " 3; "	2; " 5
Robaków " 0; "	8; " 8
Mięczaków " 18; "	3; " 21
Oślonnic " 0; "	2; " 2
Szkarłupni " 6; "	1; " 7
Jamochłonów " 8; "	0; " 8
Preparatów anatomicznych	5
Gniazd ptasich z jajami	1
Naskórek zaskrońca	2
Tablic ściennych	64

B. Botanika.

Modele	2
Tablice: roślin jawnokwiatowych	20
" skrytokwiatowych	3
Okazy naturalne: glonów morskich gatunków . . .	3
śluzowców gatunków	6
grzybów gatunków	4
przekrojów pni gatunków	2
kwiatostanów roślin dwuliśc.	1
kiełkowanie	1
pasorzytów dwuliśc.	3
symbiozy dwuliśc. z bakteriami	2
korek z Quercus suber	1
owoców	5
Zielniki	1

C. Mineralogia i Geologia.

Modele: kryształów	6
lodowca	1
okolicy wulkanicznej	1
Okazy: Pierwiastków	8

Siarczków	14
Tlenków	67
Solowców	29
Tlenkowców	105
Organolitów	41
Skał	30

W b. r. zakupiono: model lodowca i okolicy wulkanicznej.

8. Gabinet fizykalny

składa się z 113 numerów, obejmujących 377 sztuk.

9. Przybory do nauki rysunków

składają się z 3 podstaw drewnianych na modele, 19 modeli gipsowych ornamentów, 6 dużych modeli brył, 5 starożytnych naczyń i 22 modeli sztuki stosowanej.

10. Przybory do nauki geometrii

składają się z 2 cyrkli, 2 kątomierzów i 16 modeli drewnianych dużych brył z przekrojami.

11. Do nauki śpiewu

Fortepian.

12. Do przyozdobienia kurytarza.

Matejki: Stefan Batory i Hołd pruski (z daru w kwocie 50 K. Dra Andrzeja Chramca w Zakopanem); J. Męciny-Krzesza: Jadwiga, królowa Polski, (z daru ks. Dra Józefa Kaczmarczyka); Matejki: Zygmunt August w Lublinie (z funduszków Zakładu); Kossaka: Elekcya króla Jana Kazimierza, oraz Matejki: Jan III. pod Wiedniem (z daru prof. Stanisława Kannenberga); Kossaka: Książę Józef na grobli Raszyńskiej w d. 19. IV. 1809 (z daru Dyrektora).

Wszystkim P. T. ofiarodawcom, którzy tak chętnie przyczynili się do pomnożenia zbiorów Zakładu, składa Dyrekcyja niniejszem wyrazy najszczerzej wdzięczności i podziękowania.

VI.

Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych.

I. Egzamin poprawczy z mineralogii w kl V., a z geografii w kl. VI. Ucenice, które otrzymały postępowanie niedostateczne z mineralogii w kl. V. a z geografii w kl. VI. w „Półrocznym wykazie cenzur“, muszą się poddać egzaminowi poprawczemu do dnia 15. marca. Do klasy następnej nie może przejść uczenica, mająca postępowanie niedostateczne z jednego z tych przedmiotów, choćby z końcem roku otrzymała postępowanie dostateczne we wszystkich innych przedmiotach nauki.

II. Okólnik c. k. Rady szkolnej krajowej z d. 26 sierpnia 1913 r. L. 9742 poleca po myśli reskryptu Pana Ministra wyzn. i ośw. z dnia 1. czerwca 1913 r. L. 2460, aby na przyszłość nie przyznawano stopnia „na ogół uzdolniony“:

1) uczniom, którzy już w roku poprzednim przeszli do klasy wyższej ze stopniem „na ogół uzdolniony“;

2) repetentom, którzy mimo powtarzania klasy nie zdolali we wszystkich przedmiotach osiągnąć dostatecznych wyników;

3) uczniom, którzy w ciągu roku szkolnego przy wszystkich klasyfikacjach okresowych mieli z trzech lub więcej przedmiotów notę niedostateczną;

4) uczniom, którzy przy klasyfikacji z końcem roku szkolnego otrzymują notę niedostateczną w tym samym przedmiocie, w którym na trzeciej konferencji okresowej, zamykającej I. półrocze, również otrzymali notę niedostateczną.

III. Legitymacje szkolne, uprawniające do zniżki kolejowej, wydawane uczniom mieszkającym poza miejscowością, w której znajduje się szkoła, muszą być zatwierdzone przez dyrekcje szkolne z początkiem każdego półrocza szkolnego (c. k. Dyrekcyja kol. pań. 13/IV 916 L. 6003/536, VI.).

IV. Uczniowie, chcący zdawać egzamin wstępny do klas II—VII w terminie przedwakacyjnym, muszą wnieść podanie do c. k. Rady szkolnej krajowej nie bezpośrednio, lecz za pośrednictwem dyrekcji zakładu, w którym chcą odbyć egzamin (c. k. Rada szk. kraj. 16/V. 1916, L. 9933/IV.).

VII.

Fizyczny rozwój młodzieży.

Jakkolwiek zakład od chwili swego istnienia nie spuszcza z oka sprawy fizycznego wychowania młodzieży (patrz: Sprawozdanie I. z r. 1905/6 i następne), to przecież z powodu trudności, jakie ma do zwalczania, jako Zakład prywatny, nie udało się dotąd urzeczywistnić powziętych uchwał. To też jak w latach poprzednich tak i w tym roku szkolnym uczennice korzystały ze ślizgawki i lawn-tennis wyłącznie pod nadzorem rodziców i opiekunów.

W drugim półroczu r. szkolnego 1913/14 zawiązaną **drużyną skautową im. E. Plater**, kierowała z powodu wyjazdu drh. Jadwigi Krawczyńskiej — drh. Stanisława Niemcówna do końca r. 1917. Od stycznia 1918 (z powodu nadmiaru osobistych zajęć drh. Niemcówny) objęła zarząd drużyny drh. Szlapakówna, b. uczennica naszego gimnazjum, obecnie absolwentka Akademii Handlowej. Dzięki jej inicjatywie zaczęło się nowe życie i intensywna praca. Przyczem obie kierowniczki porozumiewały się stale tak co do zakresu pracy, jak i organizacji skautek. Druż. Szlapakówna ujęła w formie gawędy wytyczne skautingu, odpowiadając na pytanie „Co nam skauting daje?” „Człowieka wychowuje życie rodzinne kształcąc serce, potem szkoła rozwija zdolności umysłu. Organizacja skautowa popierając w dalszym ciągu tamte władze, wyrabia w człowieku siłę woli — a wolą silną i wytrwałą osiągnąć można wszystko. Dziś jeszcze skautowy ruch spotyka się w znacznej części społeczeństwa z niezrozumieniem celów i dróg; — uważany bywa za sport lub zabawę, a nawet wprost wydrzwiany, szczególnie z powodu przyrzeczeń abstynencji bezwzględnej od używek, które często nadużywane przez ludzi, prowadzą do nieszczęść tak jednostki jak i całe społeczeństwa. Jakżeż inne są przyjemności skautek opanowanych, czerpiących z życia pełnię piękna i dobra — współżycia szlachetnego w zgodnej gromadzie. Życie nasze jako nakaz przyjmuje walkę ze złem, — przewyciężenie swych własnych zachcianek, mężne znoszenie przeciwności losu. Walka ta wzmacnia skautki duchowo, ona daje wewnętrzne poczucie energii i siły, oraz świadomości życia.

W następstwie osiąga skautka pewną równowagę duchową, a z nią i pogodę, promieniejącą zwykle z twarzy skautek. Pełnię zadowolenia uzyskujemy dopiero w współżyciu z innymi, przez pracę, sumienne wypełnianie obowiązków, a szczególnie chętną służbę bliźnim. A pełnię zadowolenia z dobrego życia toć to szczęściem prawdziwym nazwać można. Szczęśliwe i ofiarne jednostki ważą wielce w ogólnej pracy kulturalnego dźwigania się społeczeństw. Tem bardziej w Polsce istnienie silnych charakterów jest ważnym czynnikiem odrodzenia narodowego po współczesnym kataklizmie dziejowym. Tu przebija się znaczenie społeczno-narodowe skautingu.

Odwrotną stroną pracy skautowej jest wyrobienie sprawności fizycznej, wyostrenia zmysłów celem poznania otaczającego nas świata. Jest w tem moment umysłowego zainteresowania się przede wszystkim przyrodą, a współżycie z przyrodą odgrywa w skautingu bardzo ważną rolę. Wynika z umiłowania natury — nie ślepego, lecz dążącego do jej poznania. A przytem przebywanie na świeżem powietrzu i ruch działają dodatnio na zdrowie skautek. Zagadnienia przyrodnicze ujmują nasze skautki najlepiej krajoznawczo, — dołączając do tego poznanie człowieka i objawów jego pracy. Tu moment syntetyczny rozwoju umysłu skautek, rozwoju opartego na poznaniu i umiłowaniu Ojczyzny, współbraci, ich losów. Tu podstawa przygotowania się do przyszłej obywatelskiej pracy.

Tak pojmując tok pracy w skautingu drh. Szlapakówna, wprowadziła w czyn swą zasadę: możliwie pełnego wyrobienia u skautek silnych charakterów, pobudzania w nich zainteresowania się wszystkim, co polskie.

Skład drużyny przedstawia się następująco:

drużynowa —	H. Szlapakówna,
przyboczne:	J. Kwiatkowska, J. Regiecówna
zastępowe:	J. Regiecówna
	M. Koźmińska
	S. Krawczyńska
	J. Kwiatkowska

Liczba skautek 46, w ciągu roku z 38 (r. ub.) stale wzrastała; dwie próbne zostały wydalone z organizacyi, jako materyał ujemnie oddziałujący na resztę. — Skautki grupowały się naprzód

w trzech, następnie w czterech zastępach. — Praca, różnicowała się na całą drużynę i poszczególne zastępy. W szeregu gawęd omawiano tematy ideowe — ogólne: n. p. z praw skautowych: „O rzetelności, o wesołości, o obowiązkowości, o służbie Bogu i Ojczyźnie, „o dobrym uczynku“. Dalej życiorysy wielkich Polaków, jak: *Marcinkowskiego*, *Platerówny*, jak młodzieży filareckiej, wzbudzały u skautek dużo zainteresowania.

Następne gawędy odnosiły się do praktycznych więcej zagadnień: kształcenia woli, wyboru lektury, higieny. — Wreszcie mówiono o roślinach wogóle, o węglu polskim i przemyśle drzewnym w Polsce. — Widzimy więc niejako pewne cykle gawęd treściowo z sobą związanych z różnych zakresów zainteresowań skautowych. Czytano też na zebraniach „Opowieści skautowe“ i to przyczyniło się wielce do zrozumienia i pogłębienia życia skautowego. Odbywano również ćwiczenia spostrzegawczości, musztrę, uprawiano śpiew i gry ruchowe.

Trzydzieści skautek przygotowywało się i złożyło pierwszy egzamin skautowy, obejmujący: znajomość prawa skautowego, znaków patrolowych i ukłonu, umiejętność robienia węzłów pionierskich, a wreszcie dokładne uprzątnięcie pokoju.

Dnia 26. maja rano odbyło się uroczyste przyrzeczenie egzaminowanych skautek, objawiających „szczerą wolę całym życiem służenia Bogu i Ojczyźnie, posłuszeństwo prawu skautowemu i niesienia chętniej pomocy bliźnim w potrzebie“. Jak gruntownie wewnętrznie przygotowane były niektóre i zdawały sobie sprawę z ważności chwili, świadczy ich dziennik skautowy z tego dnia.

Wśród wielu wyznań zaznacza jedna ze skautek z radością, że dzień ten uświęca równocześnie spowiedzią i Komunią św., jakby dla większego oświecenia duszy własnej w nowej erze młodocianego życia. Wszędzie w ich modlitwie w czasie mszy św. dominuje pamięć o Polsce — stąd płyną wewnętrzne zobowiązania pracy, „aby, gdy wreszcie Polska otrzyma niepodległość, mogło się także i społeczeństwo podnieść, by lepszy duch u nas zapanował, a oświata, przemysł i handel podniosły się“. Bardzo proste, często stylistycznie słabo sformułowane, ale prawe, z dusz dziecięcych płynące wyznania świadczą o tej zasadniczej przebu-

dowie duszy polskiej, jaką zapoczątkował ruch skautowy wśród polskiej młodzieży.

Starsze skautki przerabiał materiał do II. egzaminu; jednak z powodu wielkiego zakresu nie zdołano go wyczerpać.

Wycieczek całej drużyny odbyło się dwie pod kierownictwem drh. Szlapakówny. Pierwszą, do lasu Wolskiego skierowaną, miała za cel prócz ćwiczenia spostrzegawczości, wzajemne poznanie się skautek całej drużyny. Takie życie się może nastąpić tylko na wycieczkach, bo praca przeważnie skupia skautki w zastępach i bezpośrednio nie daje cennego poczucia braterstwa skautowego w stosunku do całej drużyny. W czasie odpoczynku przedstawiła skautka Nowińska (kl. V.) zarys Konstytucji 3. Maja, podkreślając jej znaczenie dla narodu.

Druga wycieczka na Bielany z udziałem gości, przede wszystkim rodziców i osób zajmujących się ruchem skautowym — miała dać obraz życia skautowego. Prócz ćwiczeń drh. Szlapakówna miała gawędę o zasadach i celach skautingu — oraz drogach, jakimi skaut w pracy nad swym rozwojem dążyć powinien.

Drobne przechadzki skautowe odbywano w zastępach na Błonia w celach ćwiczeń skautowych. Gimnastyka odbywała się obowiązkowo dwa razy w tygodniu w „Sokole“.

We wrześniu 1917 r. zwiedziła drużyna wystawę skautową, urządzoną przez drużyny męskie w „Sokole“, ku uczczeniu stu-letniej rocznicy śmierci T. Kościuszki.

1. października odbył się uroczysty poranek staraniem skautek, poświęcony wspomnieniu prac Filomatów i Filaretów w Polsce. (Patrz: Kronika Zakładu).

W marcu 1918 r. odbył się we Lwowie „Kurs dla zastępowych“ staraniem Naczelnictwa skautowego, w którym z ramienia naszej drużyny brała udział drh. Szlapakówna i sk. Regiecówna. — Zimą odbyły skautki dobrowolnie kurs zabawkarstwa i ozdób na drzewko. Przyniosło to drużynie nieco dochodu, a uczestniczkom kursu wiele pożytku i przyjemności, gdy mogły własną pracą ozdobić drzewko skautowe w „Sokole“ podczas uroczystości opłatka drużyn żeńskich.

Skautki w swym zarządzie prowadzą w szkole sklep z przyborami szkolnymi oraz antykwarnię. Prowa-

dząca antykwarnię sk. Kwiatkowska przedstawia następujące sprawozdanie:

Zakupiono książek 276	za 357:30 K
sprzedano „ 209	„ 309:10 „
zostaje „ 67	„ 79:40 „

Czysty dochód wynosi 31:20 K

Antykwarnia rozwija się dobrze. Jest popierana przez uczennice Zakładu i jest nadzieja, że własna antykwarnia zastąpi obce sklepy.

Ogólny stan rachunków kasy drużyny:

Pozostałość z 1916/17	87:50 K
dochód (wkładki, datki i dochód ze sklepu)	92:30 „
1917/18 {	179:80 K
rozchód (zakupno książek, map, przyborów skautowych i t. d.)	118:70 „
Pozostaje	61:10 K

Kraków, 31. maja 1918 r.

Stan. Niemcówna.

VIII. IX. (*Vacant*).

X.

Nadobowiązkowa praca uczenic.

a) Kółko literackie.

Kuratorem był prof. Piasecki, należały uczennice kl. VIII. Zebrania odbywały się (mniej więcej) raz w tygodniu.

Cel: rozszerzenie i pogłębienie wiadomości z literatury polskiej i powszechnej, także z estetyki.

Przeczytano wspólnie kilka utworów, omawiano szereg zagadnień z estetyki.

Nadto uczennice zdawały sprawę z przeczytanych dzieł.

Pod koniec roku poświęcono zebrania problemowi przyczyn upadku Polski i generalnej powtórce materiału z historii literatury polskiej do egzaminu dojrzałości.

b) Kółko geograficzne.

W tym roku szkolnym skład Kółka zmienił się zasadniczo. Pracę uzupełniania swych wiadomości geograficznych przez współ-

nie omawiane lektury podjęły uczennice klas niższych, przede wszystkim drugiej. Jako drugi kierunek przybyło wykreślanie map poznawanych ziem i krajów, oraz ćwiczenie się w zakresie poznania najbliższej okolicy Krakowa pod względem geograficznym. Kierująca Kółkiem prakt. Niemcówna starała się dostosować wskazówki lektury do poziomu umysłowego uczennic — i do zakresu przerabianego materiału w klasie, zostawiając swobodną inicjatywę w zaznajamianiu się z opisami kraju rodzinnego w pełnej mierze uczennicom.

Uczennice zdawały sprawę z następujących przeczytanych książek o treści związanej z geografją Polski:

Umińskiego: „Po kraju“ (1 ucz.); Chrząszczewskiej-Warnkówny: „Z biegiem Wisły“ (1 ucz.); odnośnie do geografii Azji i Afryki: Stroynowskiego: „Ziemia i jej mieszkańcy“ (2 ucz.); Brzezińskiego: „O kraju chińskim i Chińczykach“ (2 ucz.); Jan-kowskiego: „Mandżurya“ (1 ucz.); Shaw'a: „Ludzie dorośli i ludzie mali w krajach dalekich“ (1 ucz.).

Sienkiewicza: „W pustyni i puszcy“ było z punktu wiadomości geograficznych omawiane przez 5 uczennic. — Wreszcie cykl ten zakończyło sprawozdanie z Sienkiewicza: „Listów z Afryki“ (2 ucz.).

Odnośnie do kartografii dawały uczennice obraz Azji, Afryki i Europy, uwzględniając tak fizyczny jak polityczny stan owych ziem. Z końcem roku przystąpiły do wykonania szczegółowego map południowych półwyspów Europy. Łącznie próbowano po wycieczkach szkicowania ich planu nieraz z dobrym skutkiem. Moment wzrastającego zainteresowania się i staranności wykonania map musi kierująca podkreślić.

Uczennice odbyły kilka wycieczek geograficznych. (Patrz: Kronika Zakładu).

Stan. Niemcówna.

c) Kółko historyczne.

Kuratorem był prof. Dr. M. Koziołkowski, należały uczennice kl. VII i VIII.

Zebrania odbyły się cztery: dnia 15. lutego referowała Hannicka ucz. kl. VII. „O ustroju Polski“ na podstawie Kutrzeby „Historja ustroju Polski“; — d. 1. marca Eichhornówna

Olga, ucz. kl. VII., Chołoniewskiego „Duch dziejów Polski“;— d. 9. marca Kurator Kółka przedstawił rzecz swoją „O podstawach kultury nowoczesnej“, a referat ten wypełnił też program czwartego zebrania w d. 15. marca.

d) Kółko matematyczno-fizyczne.

W roku bieżącym uczennice klasy VII. zrzeszyły się w Kółko matematyczno-fizyczne pod opieką nauczyciela tych przedmiotów. Celem Kółka było pogłębienie materiału przerobionego przez swobodne dyskusje, poznawanie nowych działów nauki i jej zastosowań, wkońcu wprawa w biegłym i językowo bezbłędnym wygłaszaniu odczytu.

Pracą organizacyjną i administracyjną zajęły się: Regiecówna Janina jako przewodnicząca, Koźmińska Marya i Eichhornówna Olga jako sekretarki.

Wygłoszono i omówiono następujące referaty: Brichtówna Jadwiga: „Kometa Hallaya“; Eichhornówna Olga „Podstawy geometrii“, „Historia barwy“, „Rachunek wektorowy“; Fuksiewiczówna Irena: „Klimat“; Hanicka Anna: „Przyroda u Greków“, „Drogi planet“; Koźmińska Marya: „Łódź podwodna“; Lewinówna Bronisława: „Axiomaty Euklidesa“, „Magnetyzm“; Lichoniewiczówna Zofia: „Astronomia u najstarszych ludów“; Męcińska Zofia: „O świetle“; Olesiówna Ewa: „Meteory i meteoryty“; Paszkiewiczówna Helena: „Równoważnik mechaniczny“, „Promienie Röntgena“; Peitzerówna Adela: „Astronomia w Polsce“, „Siła“; Przeworska Jadwiga: „Lampy elektryczne“; Regiecówna Janina: „Kwadratura koła“, „Rodzaje komet“.

Dr Ludwik Hordyński.

XI.

Zestawienie dochodów i rozchodów.

A. Biblioteka i zbiory środków naukowych.

Stan funduszu na środki naukowe.

Pozostałość z roku szkolnego 1916/17	225 K 09 h
Ze składek uczennic wpłynęło w r. szk. 1917/18	501 „ — „
Odsetki do 31/XII. 1917	14 „ 12 „
Dochód razem	740 K 21 h

Wydatki:

Kupno książek	264 K 12 h
Introrigator	121 „ 90 „
Gabinet historii natur. C)	70 „ — „
Zwrot Diamandównie, Drobnerównie i Szablewskiej	6 „ — „

Wydatki razem . . . 462 K 02 h

Pozostaje w d. 10. czerwca na r. szk. 1918/19 na

książ. Banku gal. dla handlu i przem. Nr. 7912 . . 278 K 19 h

B. Pomoc koleżeńska.

a) Biblioteka.

Biblioteka Pomocy koleżeńskiej liczy 434 książek.

W bieżącym roku zakupiono 3 książki, 45 otrzymano w darze od uczenic:

b) Stan funduszu.

Przychód:

Pozostałość z roku szkolnego 1916/17	196 K 05 h
Odsetki do dnia 31 grudnia 1917	6 „ 13 „
Przy wpisach złożyli w r. szk. 1917/18 WW. PP.:	
Wielawska Ludwika	20 „ — „
Diamand	12 „ — „
Bocheńska Józefa, Fischler Jakób, Landy'owa Ludwika, Siemaszkówna po 10 K	40 „ — „
Goldbergowa	11 „ — „
Król Piotr, Meszyński Bronisław, Ścieżka Stanisław, Walter Maryan po 8 K	32 „ — „
Kronengold Albert	7 „ — „
Langer Józef, Romanowski Wincenty, Wielawska Irena po 6 K	18 „ — „
Blumenblatt Izydor, Brichta Bronisław, Eminowiczowa Wanda, Färber Edward Dr, Finder Emil, Fischer Samuel, Kanarek Bernard, Libanowa Janowa, Metallmann Edmund, Regiec Ludwik i Schwimmer Eugeniusz po 5 K	55 „ — „
Cholewka Antoni, kap. Diak Jan, Duker Adolf, Haar Jonas, Morawska Janina, Ringel Kamil, Ringel	
Do przeniesienia	397 K 18 h

	Z przeniesienia . .	397 K 18 h
Joachim, Sikorski Ludwik, Wydro Jan Dr		
po 4 K		36 " — "
Armhaus Adolf Dr, Cieślik Franciszek, doktorowa		
Eichhornowa, Filipkiewicz, Freundlich Anna,		
Geldwerth Leon Dr, Grażyński Edward Dr,		
Haupt Ludwik, Herzog Henryk, Hirsch . . Dr		
wet., Horowitzowa Celina, Isenberg Józef, Klein-		
berger Samuel, Koczur Jan, Latała Jan, Ober-		
laenderowa Salomonowa, Olejczyk Antoni, Or-		
liński Maurycy Dr, Peitzer Maurycy, Pisek		
Natan, Schwarzowa Janowa, Selzer, Süsser Bern-		
nard, Taschner Maurycy, Unterweiser Paweł,		
Wachtłowa Róża, Wadler Leon, Wohl Mau-		
rycy i Zajac Jakób po 3 K		87 " — "
Bartynowski Stanisław, Baschkopfowa Ludwika, Ber-		
hang Saul, Bicz Eugeniusz, Biegun Karol, Bos-		
stonowa Julia, Brandowa Rozalia, Drobner Józ-		
ef Dr, Fiala Karol, Fischer Jakób Dr, Frisch		
Bernard, Frytówna (nieodebrany stempel na		
świadcstwo dojrz.), Goldberger Maksymilian		
po 2 K		26 " — "
Goldfinger Herman, Górski Ludwik, Gronerowa Gu-		
stawa, Grünberg Samuel, Guschelbauer Marcin,		
Hof Stanisław, Ippoldt Juliusz, Jaremkiewicz		
Józef, Jaskowiec Jan Dr, Karpińska Augusta,		
Kohn Adolf, Koźmiński Józef, Krawczyński Wa-		
lery, Krengel, Król Ignacy, Kulinowski Stani-		
slaw, Kurek Michał, Kurzawa Władysław, Lan-		
dau Wilhelm, Lichoniewicz Walenty, Magiera		
Jan, Męciński Eugeniusz, Miszke Józef, Mosz-		
kowitz Dawid, Motak Jan, Nowiński Antoni,		
Orłówna Helena, Osuchowski Henryk, Ośnia-		
łowska Bronisława, Pauka Michał, Pollo Sta-		
nisław, Porębska Adela, Potocka Bronisława		
(stempel na świadectwo dojrz.), Pruski Edward		
Przeworski Jakób Dr, Radwańska Marta, Rap-		
Do przeniesienia . .		546 K 18 h

Z przeniesienia . . .	546 K 18 h
paport Maurycy, Ryszkowska Sewerynowa, Schreiber Stefan, Słupski Władysław, Sommer Mendel, Spuner Jakób, Stankiewicz Józef, Stei- gler Leon, Waga Karol, Wiesenberga Leon, Wolski Michał po 2 K	94 " — "
Bąkowska Stefania, Draczowa Anna, Engel Michał Dr, Feill Maksymilian, Fuksiewicz Marceli, Für- gang Mojżesz, Gardulski Andrzej, Głodkiewicz Władysław, Grenzbauerowa Wilhelmina, Gut- freund Zygmunt, Israeli Aleksander, Jarosz Fe- liks, Kłaput Piotr, Kocwa, Kohn, Kublińska Seweryna, Lewin Zygmunt, Łukaszewski Józef, Nichtheuser Adolf Dr, Owسیونka Maciej, Re- guła Piotr, Remer Edward, Rohse Elkan, Szcze- pański Józef, Śmiglewski Tadeusz, Waldmann Zygmunt, Wachałowa Herminia po 1 K	27 " — "
Wazł Henryk	— " 50 "
Zweig Marya	— " 40 "
N. N.	12 " — "
Uczenice klasy III.	1 " 18 "
Grono nauczycielskie wskutek podwyższenia opłaty szkolnej: R. Gutwiński (384·12 K); J. Ostrow- ski (300 K); J. Ippoldt (188 K); Z. Piotrow- ska (239·31 K); Dr J. Jakóbiec (123 K); Dr J. Knapczykówna (100 K); K. Tretiakówna (98·24 K); St. Niemcówna (79 K); O. Rydlowa (70·24 K); St. Kannenberg, Dr Koziolkowski i J. Pia- secki (po 50·24 K); E. Drożdżikowski, ks. Dr Iwaniuk, A. Janikowska i T. Waśkowski (po 40 K); Wł. Kurek, J. Janik (po 30·24 K); Fr. Jachimczak (37·44 K); Dr A. Wilk (30 K); B. Kielski (24 K); J. Pawlica i J. Trzcński (po 20·24 K); Fr. Czerwenka i Dr M. Ziennowicz (po 20 K); T. Broda, F. Gątkiewicz, Dr L. Hordyński, ks. Dr M. Pęckowski, Dr M. Ru-	Do przeniesienia . . . 681 K 26 h

Z przeniesienia . .	681 K 26 h
dnicki i dyr. S. Spitzer (po 10:24 K); J. By-	
strzycki (16:24 K) i W. Cholewa (11 K) . . .	2113 „ 71 „
Ze sprzedaży 2 egz. „Łanu polskiego 1918“ . . .	2 „ — „
Reszta z taks	— „ 20 „
Znalezione	— „ 10 „
Razem . .	2797 K 27 h

Rozchód :

Na opłatę szkolną sześciu niezamożnym uczniom	
do 31 marca	462 K 50 h
Na opłatę czesnego 31 niezamożnym uczniom za	
czas od 1. kwietnia do końca roku szk.	1815 „ — „
Razem . .	2277 K 50 h

Pozostaje w d. 10. czerwca na r. szk. 1918/19 na książeczce Banku Gal. dla handlu i przem. Nr. 19232 519 K 77 h.

Szlachetnym ofiarodawcom składa Dyrekcyja w imieniu niezamożnych uczenic najserdeczniejsze podziękowanie.

XII.

Statystyka uczenic.

	K l a s a								Razem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
1. Liczba uczenic:									
Z końc. roku szk. 1916/17 było uczenic:									
a) publicznych	45	33	15	31	18	14	24	21	201
b) prywatnych	4	2	1	2	1	4	—	—	14
Razem	49	35	16	33	19	18	18	18	215
Na pocz. roku szk. 1917/18 przyjęto uczenic:									
a) publicznych	43	47	33	19	22	18	13	23	218
b) prywatnych	1	—	1	2	—	—	—	—	4
W ciągu roku wstąpiło	3	3	4	4	4	—	2	1	21
Wogóle przyj. w r. 1917/18	47	50	38	25	26	18	15	24	243
I. z innych zakładów	47	9	12	12	—	2	1	1	84
II. z tutejszego zakładu	—	41	26	13	26	16	14	23	139
Razem	47	50	38	25	26	18	15	24	243
W ciągu roku wystąpiło	7	3	2	2	2	2	2	1	21
Z końc. roku szk. 1917/18 było zatem	40	47	36	23	24	16	13	23	222
Miedzy niemi było:									
a) uczenic publicznych	38	44	34	20	22	16	13	22	209
b) prywatnych	2	3	2	3	2	—	—	1	13
2. Według miejsca urodzenia:									
Z Krakowa	26 ¹	33 ²	17	12 ¹	13	7	5	47	120 ⁴
„ W Ks. Krakowskiego	1	1	1	—	1	—	—	—	4
„ Galicyi	7 ¹	7 ¹	14 ²	6 ²	7	7	7	15 ¹	70 ⁷
„ Królestwa Polskiego	2	2	2	—	1 ²	1	1	—	9 ²
„ Austrii poza Galicyą	1	1	—	2	—	—	—	—	4
„ Rosyi	—	—	—	—	—	1	—	—	1
„ Ameryki	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Razem	38 ²	44 ³	34 ²	20 ²	22 ³	16	13	22 ¹	209 ¹³

	K l a s a								Razem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
3. Według miejsca pobytu rodziców było :									
a) miejscowych	35 ¹	39 ¹	28	16 ¹	17	11	11	14	171 ³
b) zamieszkowych	3 ¹	5 ²	6 ²	4 ²	5 ²	5	2	8 ¹	38 ¹⁰
Razem	38 ²	44 ³	34 ²	20 ³	22 ²	16	13	22 ¹	209 ¹³
4. Według stanu rodziców było :									
Córek urzęd. państw. i prof.	4	12 ²	10	4	6 ¹	6	6	10 ¹	58 ⁴
" " autonom.	1	2	1	2 ¹	2	—	—	1	9 ¹
" " prywatnych	2 ¹	1	2	2	2 ¹	—	2	—	11 ²
" wojskowych	5	1	2	—	—	—	—	—	8
" adwokat. i notar. . .	2	4	3	1	2	2	1	1	16
" lekarzy	1	—	1 ¹	0 ¹	—	1	1	2	6 ²
" aptekarzy	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" właścicieli dóbr i realności	1	1	3	4	1	—	1	—	11
" inżyn. i budown. . .	4	2	1	1	1	—	—	—	9
" przemysłowców . .	5 ¹	—	2	1	—	1	—	1	10 ¹
" artystów i literatów	—	1	—	—	—	—	—	—	1
" nauczycieli ludow.	4	—	1	—	2	1	1	1	10
" kupców	8	15 ¹	2 ¹	5	1	4	1	2	38 ²
" rzemieślników . . .	1	2	—	—	1	—	—	2	6
" sług państwowych	—	—	—	—	—	—	—	1	1
" wdów i emeryt. . .	—	3	6	0 ¹	4	1	—	1	15 ¹
Razem	38 ²	44 ³	34 ²	20 ³	22 ²	16	13	22 ¹	209 ¹³
5. Według języka ojczystego było :									
Polek	38 ²	44 ³	34 ²	20 ³	22 ²	16	13	22 ¹	209 ¹³
6. Według wyznania religijnego było :									
Rzymsko-katolickiego .	15 ¹	22 ²	27	15 ²	17 ²	10	8	17 ¹	136 ⁸
Grecko-katolickiego . .	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Ewangelickiego	—	—	—	—	1	—	—	1	2
Mojżeszowego	23 ¹	22 ¹	7 ²	5 ¹	4	6	4	3	69 ⁵
Razem	38 ²	44 ³	34 ²	20 ³	22 ²	16	13	22 ¹	209 ¹³

7. Wiek uczenic; Z końc. roku szk. 1917/18 było uczenic mających ukończonych:	K l a s a								Razem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Lat 10	6	—	—	—	—	—	—	—	6
" 11	12 ²	11	—	—	—	—	—	—	23 ²
" 12	17	14 ¹	5	—	—	—	—	—	36 ¹
" 13	1	9 ¹	9	1	—	—	—	—	20 ¹
" 14	2	7 ¹	15 ¹	14 ²	5	—	—	—	43 ⁴
" 15	—	3	5	2 ¹	9 ²	4	—	—	23 ³
" 16	—	—	—	3 ¹	6	4	1	—	14 ¹
" 17	—	—	—	—	2	6	8	4	20
" 18	—	—	—	—	—	2	—	10 ¹	12 ¹
" 19	—	—	—	—	—	—	2	4	6
" 20	—	—	—	—	—	—	2	4	6
Razem	38 ²	44 ³	34 ²	20 ³	22 ²	16	13	22 ¹	209 ¹³
8. Klasyfikacya uczenic:									
a) Z końc. r. szk. 1917/18 było do klasy następ.: Chlubnie uzdolnionych									
Uzdolnionych	4	12	12	6 ¹	9	4	8	6	61 ¹
Na ogół uzdolnionych	28 ¹	30 ¹	19 ²	12	10 ¹	11	4	16 ¹	130 ⁶
Nieuzdolnionych	4	1	—	—	—	—	—	—	5
Do egz. popr. przeznac.	2 ¹	—	—	1	1	1	1	—	6 ¹
Do egz. uzupełniającego	—	0 ¹	—	—	1	—	—	—	1 ¹
Nie klasyfikowano	—	1	—	—	1	—	—	—	2
Razem	—	0 ¹	3	1 ²	0 ¹	—	—	—	4 ⁴
Razem	38 ²	44 ³	34 ²	20 ³	22 ²	16	13	22 ¹	209 ¹³
b) Uzupełnienie klasyfik. za rok szkol. 1916/17:									
Pozw. na egz. popr. otrz.	—	2	—	—	1 ¹	—	—	—	3 ¹
Do egzam. uzupełn.	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Egzamin popr. złożyła	—	1	—	—	1 ¹	—	—	—	2 ¹
" uzup. "	—	1	—	—	—	—	—	—	1
c) Ostateczny wynik klasyfikacyi za rok szkolny 1916/17:									
Do klasy następnej było:									
Chlubnie uzdolnionych	10	8	7	11	2	6	10	8	62
Uzdolnionych	26 ³	19 ¹	6	18 ¹	14 ¹	8 ³	14	13	118 ⁹
Na ogół uzdolnionych	4	—	—	—	—	—	—	—	4
Nieuzdolnionych	5	5	2	2 ¹	2	—	—	—	16 ¹
Nie klasyfikowano	0 ¹	0 ¹	0 ¹	—	—	—	—	—	0 ³
Przed klasyfik. wystąpiło	1	2	3	—	4	2	—	—	12
Razem	46 ⁴	34 ²	18 ¹	31 ²	22 ¹	16 ³	24	21	212 ¹³

	K l a s a								Razem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
9. Uczęszczanie na naukę przedmiotów nadobowiązkowych:									
Język francuski	—	—	—	—	12	1	2	—	15

XIII.

Kronika Zakładu.

Rok szkolny 1917/18 rozpoczął się dnia 4. września 1917 r. uroczystem nabożeństwem, odprawionem w kościele N. P. Maryi.

Wpisy uczenic do wszystkich klas odbywały się w dniach 27.—30 czerwca, oraz 30. i 31. sierpnia i 1—2 września. Z początkiem roku szkolnego zapisało się uczenic publicznych 218 i prywatnych 4.

Egzamin wstępny do I. klasy gimnazjalnej odbył się dnia 19. i 28. czerwca oraz 4. września. Do egzaminu do I. kl. zgłosiło się uczenic 50. Przyjęto 47, reprobowano 3.

Dnia 10. września święcił Zakład rocznicę śmierci ś. p. Cesarzowej Elżbiety.

Dnia 1. października święcił Zakład setną rocznicę założenia związku Filomatów na uniwersytecie wileńskim. Po nabożeństwie, odprawionem w kościele N. P. Maryi przez ks. katech. Staicha, odbył się uroczysty poranek, urządzony staraniem gimnazjalnej drużyny skautek im. Em. Plater. Po odśpiewaniu przez chór skautek pieśni filareckiej „Hej radością oczy błysną“, wygłosiła skautka J. Kwiatkowska słowo wstępne, w którym przedstawiła dzieje związków filomacko-filareckich ze szczególnem uwzględnieniem ich ideowego znaczenia, a zarazem zaznaczyła związek między organizacją filomacką a naszym skautingem. Słowo wstępne zakończyła wezwaniem do skautek, by rocznicę tę uczyły czynem, naśladowując cnoty Filaretów. Słowo wstępne illustrowane było oddeklamowaniem przez H. Porębską „Ody do młodości“ Mickiewicza, jako wyrazu dążności filo-

mackich, oraz „Opowiadania Sobolewskiego“ z III. części „Dziadów“ przez J. Osuchowską, przedstawiającego męczeństwo więzionych i wywożonych Filaretów. Następnie chór odśpiewał drugą pieśń filarecką A. Mickiewicza „Hej użyjmy żywota“, a skautka J. Remerówna odegrała na fortepianie Etudę Burgmüllera. Deklamacya skautki J. Bartynowskiej „Bodaj to złote wieki“ J. Czeczota i odśpiewanie „Roty“ Konopnickiej zakończyło poranek.

Dnia 2. października przystąpiły uczennice do spowiedzi, a nazajutrz do Komunii św. w kościele św. Barbary.

W dniu 14. października wzięły uczennice udział w pochodzie ku uczczeniu setnej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki, pod opieką Ochmistrzyni, nauczycielki K. Tretiakówny i Dyrektora.

Nazajutrz uczcił Zakład ową rocznicę Bohatera z pod Racławic uroczystym obchodem, urządzonym w sali kl. VII, przybranej w zieleń i barwy polskie, na tle których ustawiono biust Kościuszki. Na program złożyły się: Marsz kosynierów, M. Świerzyńskiego, odśpiewany przez chór uczennic; Słowo wstępne, Janiny Regiecówny ucz. kl. VII.; Ta, co nie zginęła, Starczewskiego, solowy śpiew Z. Lichoniewiczówny ucz. kl. VII.; Tetmajera: Przysięga, wygłoszona przez J. Bartynowską ucz. kl. IV.; Tłeczyńskiego: Pogrzeb Kościuszki, odśpiewany przez chór uczennic; Tetmajera: Racławice, oddeklamowane przez E. Olesiównę ucz. kl. VII.; Mendelsohna: XIV. pieśń bez słów, odegrana na fortepianie przez ucz. kl. VII. Z. Lichoniewiczównę; Jadwigi z Łobzowa: Kościuszcze, recytowane przez M. Koźmińską ucz. kl. VII. i wreszcie Tłeczyńskiego: Powrót nam istność, odśpiewane przez chór uczennic.

Dzień 3. listopada wolny był od nauki szkolnej z powodu odzyskania Gorycyi przez zwycięskie wojska sprzymierzone.

Dnia 4. listopada obchodził Zakład imieniny Najjaśniejszego Pana.

W dniu 8. listopada nie było lekcyj szkolnych z powodu uroczystości złożenia hołdu najwyższej władzy polskiej, Radzie regencyjnej. Uczennice wraz z Gronem wzięły udział w uroczystym nabożeństwie błagalnem, które od-

prawił dla nich ks. katecheta Władysław Staich w kościele św. Wojciecha.

Dnia 19. listopada odprawił ks. katecheta Władysław Staich nabożeństwo dziękczynne w kościele N. P. Maryi za ocalenie życia Najjaśniejszego Pana, w którym wzięły udział uczenice Zakładu, poczem od godz. 9. odbywały się lekcy szkolne.

Dzień 21. listopada święcił Zakład jako rocznicę śmierci Ces. Franciszka Józefa I.

Dnia 10. grudnia przystąpiły uczenice do spowiedzi, a 11. grudnia do Komunii św. w kościele św. Barbary.

W dniu 8. lutego odprowadził Zakład na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki

ś. p. Bogusławy Mączkówny uczenicy klasy III.

Na cmentarzu pożegnała wzorową pod każdym względem ś. p. uczenicę i skautkę w rzewnych słowach drużynowa Niemcówna Stanisława, praktykantka Zakładu. Nazajutrz wzięły udział uczenice klasy III. pod opieką prof. Janika w nabożeństwie za spokój duszy ś. p. koleżanki, urządzonem staraniem rodziny w kościele św. Floryana.

W dniu 18. lutego z powodu manifestacyi narodowej nie było lekcy szkolnych.

W dniach 20. do 25. lutego dokonał lustracyi Zakładu JWP. Stanisław Rzepiński c. k. Radca Rządu i inspektor krajowy.

Rekolekcy wielkopostne odbyły uczenice Zakładu w dniach 25, 26 i 27 lutego w kościele OO. Zmartwychwstańców pod przewodnictwem ks. Piwowarczyka Jana, poczem przystąpiły do spowiedzi w kościele św. Barbary, a d. 28. lutego do Komunii św. w kościele OO. Zmartwychwstańców.

Dnia 3. marca zwiedziły uczenice kl. V. w liczbie 20 zbiory Zakładu geologicznego U. J. Drż. Niemcówna uprzednio porozumiewszy się z Zarządem Zakładu, ułatwiła uczniom zapoznanie się z ciekawym materiałem geologicznym. Objaśnień chętnych i wyczerpujących udzielał Dr Goetel. Na podstawie da-

nych paleontologicznych, oraz idealnych rekonstrukcji krajobrazów ziemi z różnych epok przedstawił uczniom historię geologiczną okolic Krakowa od okresu węglowego po epokę lodową. Następnie w krótkości omówiono obraz geologiczny Polski, kładąc nacisk na odrębnie występujące krainy geologiczno-morfologiczne. Swoją przystępną wykład illustrował Dr Goetel doskonałymi zdjęciami krajobrazów Polski, materiałem petrograficznym oraz zbiorami, odnoszącymi się do dynamiki i tektoniki geologicznej. Wreszcie zapoznały się zwiedzające ze zbiorami kopalin Polski, przyczem miały sposobność przyjrzeć się bliżej najstarszemu zbiorowi geologiczno-górniczemu w Polsce z 1809 r., nad którego ułożeniem współpracował wielkiej zasługi X. Staszyc. Na zakończenie pokazywał Dr Goetel mapy plastyczne ziem polskich, objaśniając metody ich wykonania.

Tak p. Rektorowi Szajnosze, dyr. Zakładu — jak Dr Goetelowi za życzliwość okazaną naszemu naukowemu przedsięwzięciu składa Dyrekcyja serdeczne podziękowanie.

Dnia 20. marca przysłuchiwały się uczennice pod przewodnictwem Grona w sali kl. VII. Zakładu utworom poetyckim: *Muzyczni w kościele*, ustęp z M. Konopnickiej: „P. Balzer w Brazylii“, *Pojedynek prawa z nędzą*, Coop'ego w przekł. W. Szymanowskiego, *Rodzina bohaterów* K. Ujejskiego i *Pierwiosnki* A. Asnyka, które wygłosił p. A. Dulęba.

Dnia 23. marca uczennice kl. II. zwiedziły Muzeum etnograficzne pod opieką gospodarza klasy prof. Dra J. Jakóbca.

Dnia 7. kwietnia odbyły uczennice klasy II. w liczbie 19 geograficzną wycieczkę pod kierunkiem prakt. Niemcówny. Za cel postawiono analizę krajobrazu, jaki się przed oczyma stojących na wzgórzu św. Bronisławy roztacza tak w kierunku północnym jak południowym. Doskonała pogoda ułatwiła wciągnięcie w geograficzne rozważania i Tatr, widniejących na horyzoncie i ośnieżonych zboczy Babiej Góry. Przeciwstawiono pas Karpat pogórz i nizinie podkarpackiej, a wreszcie wyżynie małopolskiej. Zwrócono szczegółowszą uwagę na białe ściany Krzemionek puchowickich, a prowadząca starała się objaśnić przystępnie uczennice co do materiału i sposobu ich powstania. Opis doliny Wisły i Rudawy udało się połączyć z omówieniem zagadnień hydrografii. Z wzgórz Sikornika robiły uczennice spostrzeżenia by-

stre i trafne nad rozbudowaniem grodu podwawelskiego i jego fizyognomią i dobrze zaznaczyły przeciwieństwo charakteru miasta historycznego, jakim jest Kraków, i osady przemysłowej Podgórze—Bonarki na prawym brzegu Wisły.

Po drodze prowadziły uczennice ćwiczenia spostrzegawczości oraz orientowania się w kierunkach stron świata. Spostrzeżenia geograficzne czyniły uczennice same, z pomocą pytań prowadzącej.

Dnia 10. kwietnia trwała nauka do godz. 9., poczem wziął Zakład udział w odprowadzeniu zwłok ś. p. Lucyana Rydla z Bronowic do kościoła N. M. Panny, popołudniu zaś w kondukcje pogrzebowym na cmentarz krakowski.

Dnia 14. kwietnia odbyła się wycieczka uczennic kl. VIII. na Bielany, pod kierunkiem prof. Dra Koziołkowskiego, Piaseckiego i Dra Wilka.

Dnia 14. kwietnia odbyły starsze skautki oraz kilka ochotniczek wycieczkę geograficzną pod kierunkiem drh. Niemcówny. Skierowano się ku wyżynie Małopolskiej do doliny Garliczki dopływu Prądnika. W kamieniołomach wapiennych, które podmywa wspomniany potok, odsłaniają się osady morza jurajskiego (skaliste wapienie). Na nich leżą zlepieńce morza brzeżnego kredowego, a wreszcie opoka górnokredowa. Gruba warstwa zwietrzeliney wierzchniej wskazywała na pokrewieństwo z lessem. Postępując w dół potoku, naprzeciw dworu w Górcie Narodowej, uczestniczki miały sposobność zaobserwować doskonale rozwinięty krajobraz lessowy. Tu bowiem glina nie tylko zajęła wierzchowinę wyżyny, ale w ścianach kilkumetrowych o znacznej miąższości pokryła stoki dolinki Garliczki.

Dnia 27. kwietnia uczennice I. kl. pod opieką Dra Jadwigi Knapczykówny, gospodyni klasy, ucz. kl. VI. z prof. Drem Ziemnowiczem, uczennice zaś VIII. kl. pod opieką gospodarza klasy prof. J. Ostrowskiego, Dra Jakóbca i Piaseckiego odbyły wycieczkę na Panieńskie Skały.

Dnia 3. maja święcił Zakład 127-tą rocznicę Konstytucji 3. Maja.

Po nabożeństwie odprawionem przez księdza katechetę Dra Jana Iwaniuka w kościele św. Wojciecha i odśpiewaniu tamże „Boże coś Polskę“, zebrali się uczennice całego zakładu

w sali kl. VII., udekorowanej Białym orłem w otoczeniu zieleni i kwiecica bzu, na poranek urządzony staraniem uczenic kl. VII.

Po odśpiewaniu przez chór uczenic pieśni „Witaj Majowa Jutrzenko!“, wygłosiła wstępne słowo o „Konstytucji 3. Maja“ Hanicka Hanna, ucz. kl. VII., poczem ucz. kl. V., Remerówna Janina odegrała na fortepianie „Dumanie lirnika“ Domańskiego. Resztę programu wypełniły: W. Pola: „Prorocstwo kapłana polskiego“, wygłoszone przez E. Olesiównę, ucz. kl. VII., Chopina „Polonez As-dur“, odegrany na fortepianie przez Martę Wiesenberga, ucz. kl. VI. i patryotyczne pieśni odśpiewane przez chór uczenic.

Dnia 4. maja odbyła kl. II. wycieczkę na Panieńskie Skały pod kierunkiem prof. Dra Jakóbca i Dra Wilka, a kl. III. pod opieką prof. T. Brody do lasu Bielańskiego.

Pan Minister Wyz. i Ośw. reskryptem z dnia 6. maja 1918 r. L. 12.153 przyznał klasom I.—V. realnego gimn. żeń. im. król. Jadwigi na lata szk. 1917/18 i 1918/19, a klasom gimn. klasycznego na r. szk. 1918/19 prawa szkół publicznych, jakoteż prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania ważnych dla państwa świadectw dojrzałości.

Dnia 9. maja rankiem wyruszyły uczennice kl. II. przez Podgórze, Borek Fałęcki do Kobierzyna celem zaznajomienia się z wydrami niziny nadwiślańskiej. Wycieczkę prowadziła St. Niemcówna. Zaznajomiono się w czasie wędrowki po wydramach z genezą ich, z materyałem, oraz z uwarunkowaniem geograficznego rozmieszczenia obszarów piaszczystych i pustynnych. Obficie narzucane otoczaki na powierzchni piasków były punktem wyjścia pogadanki o pracy rzek i ich znaczeniu dla krajobrazu zwłaszcza nizin (akumulacja).

Mając wiele materyału plastycznego do rozporządzenia, bo piaski zawilgły skutkiem kilkudniowego deszczu, prowadząca poleciła uczennicom wykonanie na piasku planu wycieczki oraz reliefu okolicy. Jak na trudne, pierwszy raz przedsięwzięte zadanie wynik był zupełnie poprawny. Wracano do Krakowa przez Krzemionki dębnickie i następnie wzdłuż Wisły do mostu zwierzyńskiego. Sprawozdanie zdawały uczennice w klasie ustnie i piśmiennie.

Dnia 20. maja uczennice kl. II. udały się pod przewodnictwem St. Niemcówny na Krzemionki dębnickie wzdłuż biegu Wisły. Za cel postawiono sobie zapoznanie się z formami krasowemi, jakich dostarcza wapień wzgórz dębnickich. W kamieniołomach badano układ warstw i ich miąższość. Następnie wyostały się uczennice na wierzchowinę Krzemionek i tu uderzyła je powierzchnia jakby podziurawiona lejkami. Prowadząca wytłumaczyła genezę owych lejków i podkreśliła działanie modelujące wody w materiale wapiennym. By lepiej pracę sączących się drobnych kropeł wód zademonstrować, zaprowadziła uczennice do groty Twardowskiego i kilku typowych form skrasowienia, jak naturalne okna i mosty.

W drodze doliną Wisły zwrócono uwagę na zagadnienia z hydrografii. Zastanawiano się nad przerzucaniem częstym koryta Wisły, nad jej wodostanem — oraz stosunkiem tegoż do wód Rudawy. Formy ujść rzecznych nasunęły uczennicom wiele uwag. Pracę akumulacyjną rzek mogły uczestniczki wycieczki zaobserwować, badając powstanie wyspy Ogigji w łożysku Wisły pod klasztorem Norbertanek.

Obecna na wycieczce drh. Szłapakówna prowadziła w chwilach wolnych od spostrzeżeń geograficznych zabawy ruchowe i musztrę skautową.

Dnia 23., 24. i 25. maja odbył się piśmienny egzamin dojrzałości, a w dniach 15.—18. czerwca ustny — pod przewodnictwem radcy szkolnego Mikołaja Mazanowskiego, kierownika gimn. św. Jacka (filia).

Dnia 24. maja przyjęły uczennice kl. VI. (w liczbie 5) Sakrament Bierzmowania.

Dnia 25. maja przystąpiły uczennice do spowiedzi, a nazajutrz do Komunii św. w kościele św. Barbary. Dzień 25. maja wolny był od nauki szkolnej.

Dnia 6. czerwca wziął Zakład udział przez delegację 19 uczennic pod opieką Ochmistrzyni w nabożeństwie ku uczczeniu 100-nej rocznicy śmierci Henryka Dąbrowskiego, odprawionem w Katedrze na Wawelu.

Dnia 6. czerwca przystąpiły uczennice kl. VIII. do spowiedzi, a nazajutrz do Komunii św. w kościele OO. Zmartwychwstańców.

Dnia 19. czerwca wzięły abiturientki wraz z gospodarzem klasy, Ochmistrzynią i kierownikiem Zakładu udział w nabożeństwie, odprawionem na ich intencję w kościele N. P. Maryi przez katechetę ks. Dra M. Pęcowskiego, który pożegnał je od ołtarza, dając serdeczne wskazówki na dalszą drogę życia. Potem zgromadziły się abiturientki wraz z Ochmistrzynią i całym grotem profesorów kl. VIII. w sali egzaminacyjnej. Tu imieniem Zakładu pożegnał je Kierownik. Po przemówieniach zaś prof. J. Ostrowskiego, gospodarza klasy, i prof. J. Piaseckiego, podziękowała w imieniu abiturientek w pięknych a szczerze brzmiących słowach Jadwiga Kwiatkowska wszystkim i każdemu z osobna za trudy, pracę, opiekę i życzliwość w ciągu lat szkolnych.

Uczenice wzięły także udział w datkach na cele humanitarno-patryotyczne: do d. 30. kwietnia na „Czerwony Krzyż“ 30 K i na „Zachodnio-galicyskie Towarzystwo ochrony dzieci i młodzieży“ 17 K 78 h; dnia 15. stycznia, 30. kwietnia i do d. 14. czerwca na „Żłóbki im. H. Sienkiewicza“ 29 K 20 h; do 15. stycznia na „K. B. K.“ 30 K i d. 2. marca na „Tydzień K. B. K.“ 111 K 44 h; d. 23. marca na „Szkoły polskie w ziemi Chełmskiej“ 63 K. Razem 281 K 42 h.

Stan zdrowotny uczenic. W ciągu roku szkolnego — pomijając przypadki lekkiego, chwilowego niedomagania — stan ogólny — wobec panującej nagminnie czerwoności i szkarlatyny — był wcale dobry Miejski Urząd Zdrowia przeprowadził: w dniu 12. października dezynfekcję kl. VII. z powodu, że 1 uczenica I. kursu szkoły handlowej (odbywającej popołudniu lekcje w lokalu gimnazjum) zachorowała na czerwonkę; a w dniu 19. listopada kl. V., 26. kwietnia i 5. czerwca kl. II., 4. czerwca kl. I., a 6. czerwca kl. IV., z powodu, że z kl. V. 1 uczenica, z kl. II. 3 ucz., z kl. I. 2 uczenice a z kl. IV. 1 uczenica zachorowały na szkarlatynę.

Rok szkolny zakończono w dniu 14. czerwca uroczystym nabożeństwem odprawionem w kościele OO. Zmartwychwstańców.

XVII.

Imienny spis uczenic w ciągu roku szkolnego 1917/18.

KLASA I.

1. Berhang Marya I	24. Libanówna Julia Halina
(pryw.) I
2. Biegunówna Wanda I	25. Moszkowitówna Róża
(25/II. 1918)
3. Blumenblattówna Karol. I	26. Neumannówna Sydonia I
4. Cieślakówna Jadwiga	27. Nichthausówna Anna I
5. Ettingerówna Sydi I	28. Nowakówna Marya (pryw.)
6. Feilówna Estera I	29. Olejczykówna Czesława I
7. Finderówna Łucya I	30. Paukówna Emilia I
8. Finderówna Róża (8/IV
1918)	31. Pisekówna Halina
9. Frischówna Teresa I	32. Pompianka Franciszka I
10. Fürgang Helena	33. Rapaportówna Helena I
11. Goldbergerówna Erna I	34. Rohse Felicja I
12. Goldfingerówna Stella I	35. Romanowska Jadwiga I
13. Gronnerówna Erna I	36. Schreiberówna Irena I
14. Herzog Florentyna	37. Sommerówna Marya (12/II.
1918)
15. Horowitówna Bella I	38. Spunerówna Regina I
16. Jaroszówna Amalia (22/IV
1918).	39. Sulimirówna Wanda Ant. I
17. Karpińska Marya I	40. Ścieżkówna Stanisława I
18. Kleinbergerówna Gizela	41. Wadlerówna Rachela I
19. Kohnówna Paulina I	42. Croneck-Walterówna Ma-
rya (15/X. 1917)
20. Kręcinówna Marya I	43. Wohlówna Helena I
21. Królówna Marya I	44. Wolnicka Helena I
22. Latałówna Maryanna I	
23. Leszczykówna Irena I	
	45. Zajdlówna Marya I

KLASA II.

1. Armhausówna Walerya I	4. Brichtówna Zofia (egzam.
uzupełn.)
2. Baschkopfówna Karolina I	
3. Brandówna Eugenia I	5. Cholewkówna Marya I

Uwaga. Tłusty druk oznacza chlubnie uzdolnione, I uzdolnione, data w nawiasie dzień wystąpienia a (pryw.) uczennice prywatne.

<p>6. Chowańcówna Honorata
Zofia (pryw.) nie zgłosiła
się do egzaminu.</p> <p>7. Cikowska Janina I</p> <p>8. Draczówna Irena Karolina</p> <p>9. Drobnerówna Władysł. I</p> <p>10. Eisenówna Helena I</p> <p>11. Englówna Celina</p> <p>12. Färberówna Anna</p> <p>13. Fischerówna Rozalia</p> <p>14. Foersterówna Lid. (pryw.) I</p> <p>15. Górkówna Marya (31/I. 18)</p> <p>16. Grünberg Marya I</p> <p>17. Gutfreundówna Franciszka</p> <p>18. Gutfreundówna Zofia</p> <p>19. Israeli Henryka I</p> <p>20. Jarosińska Felicja I</p> <p>21. Jossówna Zofia</p> <p>22. Kapiówna Marya I</p> <p>23. Kronengoldówna Łucya</p> <p>24. Królówna Zofia I</p> <p>25. Kulinowska Zofia I</p> <p>26. Kurzawówna Olga Blanka I</p> <p>27. Landauówna Stefania I</p> | <p>28. Łukaszewska Mieczysława
(31/I 1918).</p> <p>29. Mączkówna Zofia Wiesława</p> <p>30. Metallmannówna Ludmiła I</p> <p>31. Neumannówna Kamilla I</p> <p>32. Pawlitówna Helena</p> <p>33. Pierzchalska Helena (pryw.)
[popr. z nat.]</p> <p>34. Pirowska Melania I</p> <p>35. Rakowerówna Anna I</p> <p>36. Ringlówna Rebeka</p> <p>37. Salonkówna Anna Henryka</p> <p>38. Schöngutówna Janina I</p> <p>39. Schwimmerówna Irena I</p> <p>40. Steiglerówna Malwina I</p> <p>41. Steiglerówna Stefania I</p> <p>42. Süsskindówna Gizela I</p> <p>43. Szczepańska Wanda Anna I</p> <p>44. Ścieżkówna Janina I</p> <p>45. Wazanka Gabryela Gizela I</p> <p>46. Wilkówna Irena I</p> <p>47. Wilkówna Zofia Anna I</p> <p>48. Wolnicka Eugenia Marya</p> <p>49. Wolska Zofia Jadwiga I</p> |
|--|---|

KLASA III.

<p>1. Bojarska Emilia</p> <p>2. Czerwińska Ludwika (31/I
1918)</p> <p>3. Diakówna Stefania I</p> <p>4. Eminowiczówna Ewa I</p> <p>5. Freundlich Olga I</p> <p>6. Geldwerthówna Erna</p> <p>7. Guschlbauerówna Marya I</p> <p>8. Haarówna Regina</p> <p>9. Hauptówna Zofia</p> <p>10. Hirschówna Zofia (pryw.) I</p> | <p>11. Ippoldtówna Irena I</p> <p>12. Jamrozówna Marya I</p> <p>13. Kanarkówna Mira I</p> <p>14. Kowalska Janina I</p> <p>15. Krawczyńska Stanisława</p> <p>16. Krupska Zofia</p> <p>17. Kublińska Zofia</p> <p>18. Kulinowska Marya I</p> <p>19. Landyówna Stella</p> <p>20. Mączkówna Bogumiła (†
6/II 918)</p> |
|--|---|

21. Miskówna Irena I	30. Rzoncówna Alma I
22. Moskwówna Helena	31. Sassówna Sydonia (pryw.) I
23. Motakówna Janina I	32. Schmidtówna Zofia
24. Pająkówna Jadwiga (hosp.)	33. Taschnerówna Hania I
25. Piórkowska Zofia	34. Toczyska Jadwiga I
26. Polończykówna Jadwiga I	35. Wagnerówna Marya I
27. Prislówna Regina (hosp.)	36. Wazłówna Helena I
28. Radwańska Bronisława	37. Wydrówna Zofia I
29. Romanowska Zofia I	38. Zajązkowska Irena (hosp.)

KLASA IV.

1. Bartynowska Jan. Bronisł.	14. Regiecówna Mieczysława
2. Bostonówna Marya I	15. Ringlówna Irena I
3. Bobrzecka Helena (pryw.
nie złożyła się do egz.)	16. Ringlówna Cecylia (hosp.
1/V. 1918)
4. Duckerówna Klara I	17. Schwarżówna Marya I
5. Fischerówna Jadw. (1/X 17)	18. Schweigerówna Aleks. I
6. Gardulska Jadwiga I	19. Sikorska Jadwiga
7. Górska Jadwiga Marya I	20. Słupska Halina (pryw. nie
zgłosiła się do egz.)
8. Hofówna Marya Aldona I	21. Strassmannówna F. (hosp.)
9. Landauówna Anna I	22. Sulimirówna Helena Jadw.
10. Morawiecka Danuta	23. Unterweiserówna Felicya I
11. Orlińska Marya (pryw.)	24. Wachsmannówna Teresa I
12. Pompianka Marya	25. Wydrówna Marya Barbara
13. Pruska Zofia I	

KLASA V.

1. Biczówna Janina (popr.
z jęz. pols.)	8. Kronengoldówna Klara I
2. Bujakówna Zofia I	9. Krudowska Zofia I
3. Cieślíkówna Kazimiera	10. Kurżawówna Marya
4. Głodkiewiczówna Kazim.
1/III. 918)	11. Lorenzówna Janina
5. Isenberg Felicya I	12. Maratonówna Janina I
6. Kłaputówna Kazimiera I	13. Nowińska Marya
7. Koczurówna Cecylia	14. Osuchowska Irena (25/II
1918)
	15. Ośniałowska Blanka I

16. Owsiankówna Zofia I	22. Wachałowna Irena I
17. Regułowna Stanisława	23. Wielawska Zofia (egzam.
uzupeł.)
18. Reiterówna Diana	24. Zajacówna Eugenia
19. Remerówna Janina I	25. Zajączkowska Ant. (pryw.)
nie zgłosiła się do egz.)
20. Terlikiewiczówna Bogust	
21. Wachtłówna Irena I	26. Zieleniewska Mar. (pryw.) I

KLASA VI.

1. Braunerówna Paulina (1/II.
918)	9. Królikowska Natalia I
2. Fischlerówna Helena (16/I.
918)	10. Liptakówna Janina
3. Grabowska Marya I	11. Morawska Janina I
4. Grenzbauerówna Alina I	12. Oberleanderówna Janina I
5. Jaremkiewiczówna Wład.	13. Orłówna Helena I
6. Jaskowiccówna Marya	14. Ringlówna Kamila I
7. Kanarkówna Henryka I	15. Sulimirówna Marya
8. Kmiecicka Olga	16. Süsserówna Romana I
	17. Wiesenberga Marta I
	18. Zweig Marya I

KLASA VII.

1. Brichtówna Jadwiga	9. Męcińska Zofia I
2. Eichhornówna Olga	10. Olesiówna Ewa I
3. Fuksiewiczówna Irena	11. Paszkiewiczówna Helena
4. Hanicka Hanna	12. Peitzerówna Adela
5. Koźmińska Marya	13. Przeworska Jadwiga I
6. Lewinówna Bronisława	14. Regiecówna Janina
7. Lichoniewiczówna Zofia I	15. Wielawska Irena (14/XI.
1917).
8. Łapińska Antonina (hosp.
przystała uczęszczać)	

KLASA VIII.

1. Agathówna Władysława I	4. Fiałówna Olga I
2. Baczyńska Helena I	5. Flaschenówna Cecylia
3. Dziamianka Marya (pryw.) I	6. Grażyńska Jadwiga

7. Jaremkiewiczówna Stan. I	15. Magierzanka Janina I
8. Kluzekówna Zofia I	16. Meszyńska Jadwiga I
9. Kohnówna Rozalia (I/X.
1917)	17. Pollówna Marya I
10. Kurkówna Aleksandra I	18. Porębska Helena I
11. Kwiatkowska Jadwiga	19. Reiterówna Marya
12. Langerówna Izabella I	20. Ryszkowska Marya I
13. Lichoniewiczówna Marya I	21. Stankiewiczówna Jadwiga
14. Liebeskindówna Irma I	22. Śmiglewska Antonina I
	23. Wajdówna Marya I
24. Wróblówna Marya	

XVIII.

Ogłoszenie Dyrekcyi.

Wpisy uczennic tak publicznych, jako też prywatnych do wszystkich klas na rok szkolny 1918/19 odbywać się będą 30. i 31. sierpnia i w dwóch pierwszych dniach września od godz. 11—1.

Do wpisów mają się zgłaszać uczennice w towarzystwie rodziców lub opiekunów.

Uczennice tutejszego zakładu muszą przy wpisie wykazać się świadectwem szkolnem z ostatniego półrocza.

Uczennice, przybywające z innych zakładów do klasy II. lub wyższej, muszą przy wpisie przedłożyć:

1) Świadectwo szkolne z ostatniego półrocza, zaopatrzone potwierdzeniem Dyrekcyi, iż mogą być przyjęte do innego zakładu.

2) Metrykę chrztu lub urodzenia.

Uczennice, wstępujące do I. klasy, mają przy wpisie przedłożyć:

1) Metrykę chrztu lub urodzenia na dowód, że ukończyły już 10-ty rok życia lub ukończą go przed 1. stycznia 1919 r.

2) Świadectwo szkolne za ostatnie półrocze, jeżeli pobierały naukę w szkołach publicznych.

3) Świadectwo powtórnego szczepienia ospy, odbytego w roku poprzedzającym wstąpienie do gimnazjum.

Przy egzaminie **wstępnym do klasy I.**, który odbywać

się będzie o godzinie 3. po południu w dniu 4. września, uczennice korzystają z ulg, przyznawanych uczniom, wstępującym do gimnazjum.

W razie niepomyślnego wyniku egzaminu, powtórzenie go przed upływem roku nie jest dozwolone ani w tutejszym, ani w innym zakładzie.

Egzamina **poprawcze** odbywają się w trzech pierwszych dniach września od godziny 3. po południu.

Egzamina **wstępne** do **wyższych** klas odbywać się będą po wakacjach od 5—10. września za opłatą 24 koron.

Wpisowe opłacają nowo wstępujące uczennice w kwocie 10 koron, inne 5 koron. **Każda uczennica składa przy wpisie 2 K na środki naukowe.**

Opłata szkolna wynosi: *a)* dla uczennic, uczęszczających do zakładu, rocznie 450 koron, które dla dogodności rodziców mogą być spłacane po 45 koron, w ciągu **pięciu pierwszych** dni każdego miesiąca; *b)* dla prywatystek za każde półrocze 90 koron.

Uczennice, mogące stwierdzić świadectwem ubóstwa nieza-
możność rodziców i wykazać się dobrem świadectwem ro-
cznem, mogą wnieść podanie do Dyrekcyi przed 20. września,
a konferencya grona nauczycielskiego może w uwzględnie-
nia godnych wypadkach udzielić częściowego uwolnie-
nia od opłaty szkolnej.

Tak jak w roku ubiegłym będzie Grono udzielać i w roku
szkolnym 1918/19 rodzicom i opiekunom — informacji o zacho-
waniu się i postępach uczennic w każdą pierwszą niedzielę po
odbytej konferencyi okresowej. O tem zawiadamia każdym razem
Dyrekcyja uczennice okólnikiem, a te mają ogłoszony im termin
podać do wiadomości rodziców i opiekunów. W interesie wła-
snym zechcą przeto P. T. Rodzice i Opiekunowie porozumiewać
się z Gronem przynajmniej w tych dniach, gdyż tylko rze-
telne współdziałanie domu ze szkołą umożliwi szkole
osiągnięcie dobrych rezultatów, tak pod względem dydaktycznym
jak i pedagogicznym.

Rok szkolny 1918/19 rozpocznie się dnia 4. września uro-
czystym nabożeństwem; dnia 5. września rozpoczynają się lekcye
szkolne.

R. Gutwiński.

XIX.

**Tabela statystyczna ilości godzin nauki tygodniowej
w roku szkolnym 1917/18.**

Przedmiot	w gimnazjum realnem				w gimnazjum klasycznym				Razem
	K l a s a				K l a s a				
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
1. Religia	2	2	2	2	2	2	2	2	16
2. Język polski . .	3	4	3	3	3	3	3	4	26
3. Język łaciński . .	6	6	6	6	6	6	5	5	46
4. Język grecki . .	—	—	—	—	5	5	4	5	19
5. Język niemiecki .	5	4	4	4	4	4	4	4	33
6. Język francuski .	—	—	—	3	—	—	—	—	3
7. Historia	2	2	2	2	w I. pólr. 4	w I. pólr. 2	4	3	21
					w II. pólr. 2	w II. pólr. 4			
8. Geografia	2	2	2	2	w I. pólr. —	w I. pólr. 2	—	—	10
					w II. pólr. 2	w II. pólr. —			
9. Matematyka . . .	3	3	3	3	3	3	3	2	23
10. Historia naturalna	2	2	—	—	3	2	—	—	9
11. Fizyka i chemia .	—	—	2	3	—	—	4	3	12
12. Propedeutyka filoz.	—	—	—	—	—	—	1	2	3
13. Rysunki	2	3	3	2	—	—	—	—	10
14. Kaligrafia . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Razem	28	28	27	30	30	29	30	30	232

Wzrost i ciężar ciała w roku szkolnym 1917/18

Tabela statystyczna ilości godzin nauki tygodniowej w roku szkolnym 1917/18

Klasa	Przedmiot			Wzrost			Ciężar ciała		
	Klasa			Klasa			Klasa		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1. Język polski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2. Język niemiecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3. Język angielski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
4. Język francuski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
5. Język hiszpański	2	2	2	2	2	2	2	2	2
6. Język włoski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
7. Język łaciński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
8. Język grecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
9. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
10. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
11. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
12. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
13. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
14. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
15. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
16. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
17. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
18. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
19. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
20. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
21. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
22. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
23. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
24. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
25. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
26. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
27. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
28. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
29. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
30. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
31. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
32. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
33. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
34. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
35. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
36. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
37. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
38. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
39. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
40. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
41. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
42. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
43. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
44. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
45. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
46. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
47. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
48. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
49. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
50. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
51. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
52. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
53. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
54. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
55. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
56. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
57. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
58. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
59. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
60. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
61. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
62. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
63. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
64. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
65. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
66. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
67. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
68. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
69. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
70. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
71. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
72. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
73. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
74. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
75. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
76. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
77. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
78. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
79. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
80. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
81. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
82. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
83. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
84. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
85. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
86. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
87. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
88. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
89. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
90. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
91. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
92. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
93. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
94. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
95. Język turecki	2	2	2	2	2	2	2	2	2
96. Język japoński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
97. Język chiński	2	2	2	2	2	2	2	2	2
98. Język indyjski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
99. Język perski	2	2	2	2	2	2	2	2	2
100. Język arabski	2	2	2	2	2	2	2	2	2

